



Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>



H

GLAMSBJERG FRI- OG EFTERSKOLES ÅRSSKRIFT 1968

UDGIVET AF ELEVFORENINGEN

GLAMSBJERG FRI- OG EFTERSKOLE

ÅRSSKRIFT

Dag og dåd er kæmperim

UDGIVET AF ELEVFORENINGEN

1968

Ordet

Erindrende stilhed. Lyttende øre.
Hør, det rinder i hævertens rør!
Ukendte verdner løftes og stiger
fra dybder jeg aldrig anede før.

Blot være stille med lukkede øjne.
Fastholde dybet, hvorfra det strømmer,
op imod ordets ventende kar,
glemmende verden, som barnet der drømmer.

Opfyldt af længsel vente og tåle
til ordet har suget dets vin i sin krop.
Så skrive ned og fylde på flasker.
Og sende dem bort med årgang og prop.

Ove Abildgård 1964.

(Med forlagets tilladelse.)

Undervejs

Da jeg den 29. august blev ringet op af undervisningsminister Helge Larsen, som fortalte, at regeringen havde indstillet mig til fra 1. oktober at overtage stillingen som direktør for ungdomsundervisningen, vidste jeg straks, at det ville komme til at betyde en forandring både for min kone og mig og for skolen.

Dette skrives i den første uge af november, og vi forstår næppe, hvorledes vi har overkommet alt det, der er sket gennem de sidste to måneder.

»Du vil komme til at savne det daglige skoleliv«. Sådan lød det fra mange sider, og der skal nok være noget om det. Skolearbejdet har betydet meget for mig, selv om meget af min opmærksomhed har været fanget af foreningsarbejde og foredragsvirksomhed. De 7 år i Glamsbjerg har været rige, krævende år, som jeg har været glad for. Det vil aldrig være let at skulle præstere stor interesse for alle fire skoleformer; men jeg er ikke i stand til at sige, hvor min hovedinteresse lå. Jeg har imidlertid den opfattelse, at den største udfordring til os i disse år, er, om vi vil være i stand til at løse den opgave at lave en god skole for de 14-18 årige — altså efterskolen.

Den må være i stadig udvikling, men hovedsigtet må være at hjælpe de unge gennem overgangsalderen, således at de bliver i stand til selvstændigt og modent at tage ansvar i voksenalderen. Mange farer lurar på disse unge — narkotika er blevet den frygteligste — og kun hvis de møder mennesker, de føler sig trygge med, kan de udvikle sig rigtigt. Det er efterskolelærerens største ansvar, om han — eller hun — kan vinde de unges tillid og vise dem idealer, så de unge ser livet som en rig mulighed, der er givet mennesker, og som de står til ansvar over for.

Jeg ved ikke, om vi er kommet dertil, hvor vi ikke tør bruge ordet »idealer« mere. Ét er imidlertid sikkert: de unges depressioner, som giver sig uhyggelige udslag, må vi finde årsagen til. Jeg kan ikke helt frigøre mig fra den opfattelse, at vi stopfodrer de unge med uddannelse; men vi overlader dem en verden, som er uden etiske, moralske og religiøse holdepunkter. Den økonomiske sikkerhed er blevet større, risikoen for arbejdsløshed er blevet mindre, men livets mening er blevet uklar for mange.

En fri skole skal ikke prædike for eleverne; men den har ikke sin berettigelse alene ved at give undervisning. Kravet er større. Hvad dette krav er, og hverledes dette skal opfyldes, må hver enkelt skolekreds formulere. Lader dette sig ikke gøre, smuldrer grunden let bort under en skoles virke.

Så vidunderlig er den frihed, vi har i vort land, at staten giver rundhåndet midler til private selvejende skoler, og den gør dette uden at diktere, hvad denne skoles idegrundlag skal være. Det bestemmer skolekredsen, og det formuleres i skolens vedtægter.

Denne frihed skal vi værne om, og i min nye stilling vil det være en opgave for mig at medvirke til, at den historiske linie for de frie skolers virksomhed her til lands fastholdes.

Nogle vil spørge, hvad mit arbejde består i. Det skal jeg da kort berette om her — efter den første måneds erfaringer.

Ændringen i arbejdsrytmen var overvældende. Jeg er nu blevet mappemenneske. Afgang Roskilde 8,33 — ankomst Hovedbanegården 8,55. På kontoret, Frederiksholms Kanal 26, kl. 9,15. Arbejdet er mangfoldigt og bortset fra en kort frokost-pause går det slag i slag indtil kl. 17 — ofte til senere.

Under direktoratet hører aftenskoler og ungdomsskoler, ungdomsklubber, aftenhøjskoler og brevskoler. Desuden højskoler, landbrugsskoler, gartnerskoler, efterskoler og husholdningsskoler. Der er ansat 35-40 medarbejdere, dels pædagoger, dels jurister, dels kontorassistenter.

Departementschef Mogensen sagde den første dag til mig: »Husk på, vi lever ikke af møder, men i møder«. Det har jeg

måttet sande. Kun 1 dag har hidtil været uden møder. Der er f. eks. faste afdelingmøder mellem departementschef, direktører og afdelingsledere. Referatmøder med ministeren, hvor mange sager gennemgås, for at ministeren kan træffe beslutninger på så sagligt et grundlag som muligt.

Dertil kommer møder i anledning af udarbejdelsen af bekendtgørelse til den nye lov om fritidsundervisning, som træder i kraft 1. august 1969. Desuden mange møder om nye lovforslag om højskoler, landbrugs- og gartnerskoler, husholdningsskoler o. s. v. Oven i dette kommer møder med de ansatte i direktoratet, møder med deputationer og enkeltpersoner, samt rejser til konferencer og skolemøder ude i landet. Kontakten med udlandet skal også passes: nordiske møder, møder i Europarådet, UNESCO m. v.

Nu vil nogle kende mig godt nok til at sige, at sådan en stilling må passe mig, og det er rigtigt. Jeg finder mig veltilpas i alle opgaverne, og glæder mig til at følge den spændende udvikling — dels med de frie skoler — dels med fritidsundervisningen, som vil få større og større betydning.

Naturligvis bliver der mange ting fra Glamsbjerg fri- og efterskole, man vil savne. Det daglige samvær med børn og unge, møderne for forældre og andre, timerne i klasserne o. s. v. Imidlertid er det afgørende, hvad man får i livet — ikke hvad man må undvære. Jeg havde 8 dejlige år i Humlebæk og 7 oplevelsesrige år i Glamsbjerg. Forandring fornyer — også skolen, som heller aldrig må stivne i vane!

Og så har vi travlt med at indrette os i vort hus: Nakskovvej 6, Veddelev pr. Roskilde. Min kone tager mest af det slæb. Vi tænker ikke, vi kommer helt i orden lige med det samme — småforandringer i huset tager længere tid, end man regner med, men vi håber, I vil besøge os eller skrive til os, så ikke alle rødder klippes over.

Endnu en gang: tak for Glamsbjerg-tiden og alle gode ønsker for den gamle skole, som har sin egen atmosfære, samt ønsket om en glædelig jule!

Corinne og Asger Baunsbak-Jensen.

Postscriptum

Elefskriftets redaktion har bedt mig fkrive om den forgangne tid som formand for skolens bestyrelse.

På en måde var det lidt ejendommeligt, at jeg skulle komme til at deltage i friskolearbejdet, da jeg stammer fra en udpræget folkeskolelærerslægt, og hvad værre er: min uddannelse har jeg fået på to så udprægede »sorte skoler« som Odense Katedral-skole og Universitetet.

Nogen kontakt med friskolen har jeg dog haft, idet jeg boede 3 år i Nr. Lyndelse præstegård som ganske ung, og både her, samt senere gennem min kones familie, lærte jeg meget om friskolen og fik mulighed for at træffe adskillige af dens store personligheder.

Det er umuligt at omtale dette uden at nævne den daværende lærer i Nr. Lyndelse friskole, Jørgen Nielsen, der sammen med søsteren Anne ledede skolen i mange år, og som desuden var en særdeles anerkendt historiker og meget litteraturkyndig, en mand, som jeg beundrede meget.

Den direkte årsag til min deltagelse i friskolens arbejde blev dog det ganske enkelte problem: min kone og jeg ønskede, at vore børn skulle have daglig skoleundervisning, og det kunne i 1947 kun ske i Glamsbjerg Friskole, her på egnen.

I denne forbindelse kan jeg ikke andet end glæde mig over den særdeles positive udvikling, den offentlige skole på landet har gennemgået i de forløbne 20 år, og hvor friskoletankerne så ganske øjensynligt har betydet sit.

Mindre tilfredsstillende er det, at det offentlige ikke har vist sin taknemmelighed overfor de frie skolers arbejde i dette tidsrum på en mere kontant måde.

Jeg tænker her især på, at det danske samfund ofrede milliarder på at udbygge skolevæsenet på landet — og det er natur-

ligvis ganske i sin orden, selvom det vel nok kunne have været gennemført med nogen bedre planlægning, bl. a. med henblik på den kommende kommunesammenlægning — men man glemte, at også de frie og private skoler, der i så mange år havde løst store pædagogiske opgaver, var ved at trænge endnu mere til nye bygninger, nyt undervisningsmateriel og ændrede refusionsordninger.

På denne måde undergravede man støt og konsekvent disse skolars eksistens, ligesom det forhold, at forældre ikke selv kan bestemme, om deres børn skal have deres fortsatte undervisning i folkeskolens 8.-10. klasse eller gå videre i en af de frie ungdomsskoler, ikke synes at høre hjemme i et demokratisk lands skolelovgivning.

Denne pseudodemokratiske indstilling hører vi meget om for tiden, hvor man diskuterer forslagene om den *tvungne* skolepligt, eventuelt udvidet til den nævnte 10 års skolegang, hvor man efter min mening så afgjort burde tale om at få gennemført en ordning, hvor man tilbyder en fortsat undervisning på *frivillig* basis, således at forældre frit kan vælge, hvilken skoleform, de ønsker børnene undervist i, og hvor den økonomiske baggrund er sikret barnet i disse år, hvad enten undervisningen finder sted i folkeskolen eller i andre former for ungdomsskoler.

Også her er det en absolut nødvendighed, at der omgående fra statens side ydes store beløb til disse ungdomsskolars modernisering, da valget mellem de flotte offentlige skoler og de forældede ungdomsskoler ellers bliver ganske illusorisk.

Disse betragtninger må man have lov til at fremsætte, når man har arbejdet i en fri skoles ledelse i en lang årrække og her gennemlevet alle de besværligheder, som disse huller i den danske skolelovgivning har skabt.

Samarbejdet med afdøde forstander Gunnar Olsen var en oplevelse, som jeg nødtigt ville have været foruden. Han var en stor personlighed, en meget stor skolemand og en gudbenådet underviser. Gennem mine egne børns skolegang ved jeg alt om, hvad Gunnar Olsen kunne lære et barn, og hvordan han kunne gøre det.

Bestyrelsesmøderne var altid præget af hans livlighed, hans mangfoldige ideer og hans intelligens — de var lærerige og fornøjelige.

Han var strålende i modgang. Altid rede til at ofre alt for at bevare skolen, at søge at udvikle den og dens undervisning på trods af en ofte yderst vanskelig økonomisk situation, hvad enten den skyldtes den på det tidspunkt elendige refusionsordning, eller at skolens ledelse af hensyn til forældrekrederen ikke havde sørget for de adækvate skolepengeforhøjelser.

Han var også skolen en god mand, når vi forhandlede med de højeste myndigheder i København. Når alle vore argumenter tilsyneladende ikke fandt genklang hos dem, vi forhandlede med, kunne han pludselig rejse sig op, ansigtet lignede da en tordensky, han samlede alle sine papirer hastigt sammen i sin mappe og erklærede lige ud, at han fandt videre forhandlinger ganske uden formål, og først henne i døren blev vi kaldt tilbage til videre forhandlinger, idet man nu pludselig havde forstået, at man forhandlede med en mand, der satsede 100 % på sin skoles beståen og udvikling. Måske nok en form for kanondiplomati, men det virkede!

Skolen mistede en god leder ved hans alt for tidlige død.

Midt i denne ulykke var det en lykke, at Asger Baunsbak-Jensen blev hans efterfølger.

Han var ung, da han blev skolens forstander, og det er da vist også den eneste kritik, jeg nogen sinde har hørt af hans udnævnelse.

Det gik meget hurtigt op for os, at vi havde fået en ny forstander, der var en eminent dygtighed og en stor personlighed. Han magtede samarbejdets vanskelige kunst, og det lykkedes ham hurtigt at få hele skolens stab til at arbejde som ét team, til elevernes fordel og hele skolens trivsel.

Elevantallet voksede støt i de syv år han var skolens forstander.

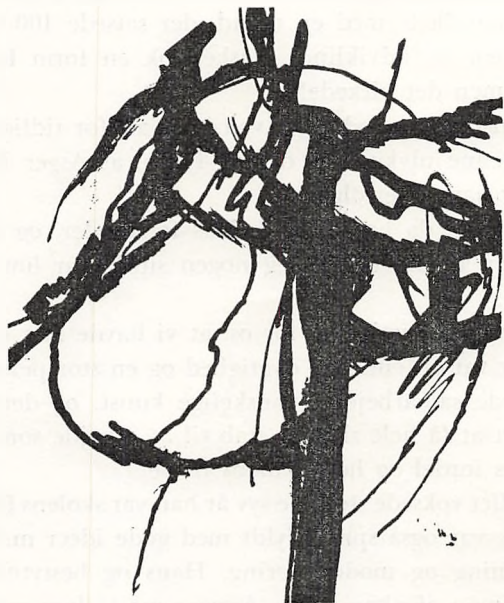
Baunsbak var også sprængfyldt med gode ideer m. h. t. skolens udbygning og modernisering. Hans og bestyrelsens sorg var det, at man af økonomiske årsager måtte fare med lempe; han så nemlig tydeligt, at det er *nu*, de frie skoler skal moder-

niseres, ellers passerer tiden og udviklingen os. Vi har lov til at tro og håbe, at Baunsbak-Jensen husker dette — og husker det hver dag i sit nye job.

Begge de to forstanderfamilier var uhyre gæstfri. De varierende bestyrelser var både som enkeltpersoner og som samlede bestyrelser ofte gæster i de to hjem og nød godt af både fru Olsens omsorg for os, og nu i de senere år af Baunsbak-Jensens skotskfødte kones lige så hjertelige gæstfrihed.

Skal jeg slutte disse linier med et ønske for skolen, da må det så naturligt blive dette: at alle gode kræfter må stå bag den ny bestyrelse, således at den må finde den helt rigtige mand til at lede Glamsbjerg friskole videre i en naturlig fortsættelse og udvikling af det arbejde, de to her omtalte skolemænd har videreført skolen i fra forstander Skrivers tid.

Mogens Christiansen.



Skräpkulter

Jeg burde måske ved denne lejlighed komme med et eller andet syn på Glamsjerg friskoles fremtid, men værende midt i forstandervalget, og før det tidspunkt, kommunen har taget stilling til vore byggeplaner, ville en opfattelse af den kommende virkelighed let få et utopisk skær. Så vil jeg hellere fortælle om en af de sidste biblioteksbøger, jeg har læst. Den er af Gunila Ambjörnsson og hedder: »Skräpkultur åt barnen«. Stockholm, 1968.

Skräpkultur, hvad er det? Skräp betyder: Ragelse, skidt, »møg«, bras, og et ord som skräpförfattare betyder på dansk tredjerangsforfatter. Så denne kultur rettet mod børnene kan ikke betragtes som et uvurderligt gode, eller noget, de absolut bør tilegne sig. Hvor møder børnene så dette »møg« og bras? Ifølge G. A. i bøger, i biografen, på teatret og på TV-skærmen. Dette påviser hun ud fra egne og andres undersøgelser.

I forordet omtales den stigende interesse, der fra flere sider vises det kulturelle, når det drejer sig om tilbud til voksne, medens de kommende kulturkonsumenter, børnene, gang på gang lades i stikken. De betragtes ikke som selvstændige brugere. Det forældre, lærere og tanter ønsker, de skal påvirkes af i skolen og andre steder, stiller massemedierne, teatrene, forlagene etc. til rådighed, og disse udvandede produkter kan ikke klare sig i konkurrencen med »Anders And«, John Drake, Batman o. s. v. G. A. ønsker: »Bøger, der er skrevet af mennesker, som respekterer deres publikum, hvor forfatteren optræder med sin egen og ikke samfundets repræsentative opfattelse. Eksperiment med form og indhold, bøger, der går deres publikum i møde og indgiver tillid ved at diskutere, ingenting tage for givet. En børnebog, som skaber en kritisk og antiautoritær holdning. En litteratur, som bryder med børnebogens traditionelle

opgave, og gør overgangen lettere til voksenlitteraturen. Kort sagt: En litteratur«.

Dette ønskes virkeliggørelse sættes der mange bremses på. Forlagene tør ikke satse på det afvigende, heller ikke i tilfælde,



hvor kvaliteten er i orden. Bibliotekarerne, hvis lektøruddannelser til fællesindbindingen har stor salgsbestemmende betydning, er i almindelighed slet ikke uddannelsesmæssigt på højde med den vigtige opgave, de enten påtager sig eller får stillet. På det svenske børnebibliotekarkursus er 38 læste børnebøger af forskellige kategorier, det spinkle grundlag, man bygger sin senere virksomhed på. Svenske børnebibliotekarere læser heller ikke

børnebogshistorie på biblioteksskolen. De har ikke et fag, der giver indblik i andre landes børnebogslitteratur. Bogvalg og børnebogskritik klarer man på 3 timer. Mål og ideal i børnebogens spejl — børnebogen som udtryk for sin tid og samfund, som opinionsskaber og opdrager, en forelæsning på 1 time. Børne- og ungdomspsykologi fem timer. I kursuspånen er kun optaget til dækning af dette emne: »Barnets åldrar«, udgivet af Stockholms børneværn.

Danske børnebibliotekarers uddannelse består af et 3 mdr.s kursus lagt oven på den 4-årige grunduddannelse. Jeg ved ikke helt præcis, hvad man når i dette tidsrum, men det, vi nåede under grunduddannelsen, var meget lidt.

Sommeren 1967 var Gunila Ambjörnsson på studierejse i Tjekkosllovakiet, hvor hun traf og interviewede mennesker, der beskæftigede sig med børnebøger. Tjekkosllovakiet har dobbelt så mange indbyggere som Sverige. Alligevel er en almindelig børnebogs oplagstal det femdobbelte af en tilsvarende svensk bog. Årsager? Med de større oplag følger billigere priser. 80 % af de tjekkiske børn har læsning og interesse for bøger som deres vigtigste fritidsinteresse. Tjekkoslavakiets bedste forfattere for voksne skriver næsten uden undtagelse også for børn. Forfatterne bliver ordentligt betalt og skal ikke vente på salgresultaterne for at få deres honorarer. Dette udbetales, så snart bogen udgives. Salget er forlagets sag. Børnelitteraturkritikken er kvalificeret. Ofte er det de samme kritikere, som bedømmer bøger for børn og voksne, hvilket jo slet ikke er tilfældet i Sverige og Danmark.

Næsten alle børnebøger i Tjekkosllovakiet udgives af et statsforlag, som har specialiseret sig i denne litteratur. Forlaget får ikke statsstøtte, men forudsættes at give overskud, hvilket viser sig at holde stik.

Forlaget driver en bogklub, De unge læsere Klub, hvis medlemmer rekrutteres fra skolerne, men på helt frivillig basis. Man har en halv million medlemmer. Gennem klubben bestilles årligt 1,2 mill. bøger, som ikke kan købes i boghandelen. Middeloplaget pr. bog er 50.000 eksemplarer, men der findes

også bøger, der sælges i over 100.000 eksemplarer. Klubbens mål er dels at føre læserne frem til mere avanceret litteraturlæsning, dels at hjælpe med at modernisere skolernes litteraturundervisning. Samtidig har man i stor udstrækning mulighed for at eliminere den konservative indflydelse på bøger og bogvalg, som forældre, lærere og bibliotekarer synes at udøve endog i Tjekkoslavakiet.

Læsecirkler arbejder — inden for klubbens rammer — på de mest forskellige måder. Børnene har frivilligt, i fritiden og i eget regi, recitationer og oplæsninger, dramatiseringer, vægaviser, konkurrencer og diskussioner. Det bedste opføres siden ved den store sammenkomst, forlaget årligt afholder for de bedste grupper i Barnets Hus i Prag.

På forskellig vis har man også kontakt med de individuelle læsere. Disse nedskriver f. eks. i s. k. læserdagbøger deres indtryk, opfattelser og kritiske betragtninger. Dagbøgerne bliver senere grundlag for en del af de omfattende læserundersøgelser, forlaget ved hjælp af videnskabelige eksperter udfører. I gang om måneden afholder man bogudstilling i Barnets Hus i Prag over et bestemt emne. Man arrangerer også mange sammenkomster og diskussioner mellem forfattere, illustratorer og børn.

Man kunne tænke sig, at alle disse aktiviteter var led i en indoktrineringsproces. Dette er imidlertid, ifølge G. A., ikke tilfældet. Forlagets ledelse er snarere bange for alt, hvad der virker didaktisk. Typisk er det, at næsten al oversættelseslitteratur er fra Vesteuropa, og at man med en måske alt for unuanceret kritik ser på politiseringen af f. eks. børnelitteraturen i DDR.

Hvordan kan man overføre dele af dette frugtbare klima fra et socialistisk land til en s. k. velfærdsstat — i dette tilfælde Sverige? Hvordan få børnebogspriserne ned? Enten må oplagene op, eller staten må træde til med kraftige subventioner. Cirklen her i Skandinavien bliver svær at bryde: Hvis vi presser priserne, må oplagstallene op, men vi kan ikke gå ned i pris, før vi har de store oplag.

G. A. foreslår et par løsninger: 1) Statslige kvalitetspræmier til allerede eksisterende forlag, på samme måde som filmen får støtte. 2) Et konkurrerende statsligt forlag af type som det tjekkiske, kraftigt subventioneret, med det mål efterhånden at blive selv bærende.

Hun føler sig også tiltrukket af den tjekkiske bogklub, der formår at nedbryde den hårde, udviklingshæmmende kæde: Bibliotekstjeneste, forældre, lærere, boghandlere.

Vi behøver også:

En bedre uddannelse for bibliotekarer, lærere og personale på fritidshjem.

Undervisning i børnelitteratur på universitetsniveau for at udforske børnelitteraturens effekter, vurderinger etc.

Flere læserundersøgelser.

En ny oversættelsespolitik.

Mere samarbejde med TV, flere bogprogrammer og dramatiseringer i såvel radio som TV.

Større interesse for børnepublikummet blandt voksenforfattere og kritikere.

Gunila Ambjörnsson slutter sit afsnit om børnebøger med at sige: Fremfor alt behøver vi diskussion.

Herman Hermansen.

Om love for kundskabstilegnelse

Fhv. forstander J. Th. Arnfreds foredrag den 25. sept. 1968.

(Nedskrevet af Henning Jensen efter en båndoptagelse af foredraget.)

Der kan være mange meninger om, hvordan en skole skal tilrettelægges, men sikkert enighed om, hvilken skoleform man end hylder, skal de elever, der er der, lære noget. Måske er man ikke helt enige om, hvilket udtog af den uhyre viden, slægten i dag råder over, der først og fremmest skal tages frem, men det er en lidt anden sag.

Nu er det klart, at skolens arbejdsform, når det gælder at lære eleverne noget, vil være afhængig af, hvilket syn, man har på menneskesindet, på psykologien, om man vil, og dette syn har jo ikke til alle tider været det samme, og der er heller ikke al for stor enighed i dag. Der var en tid, da man sagde, at sjælen er tabula rasa for det nyfødte barn. Vi kommer til verden som en ubeskrevet tavle, og det, som man fortæller os, og det, som vi oplever, bliver den skrift, der indridses på denne tavle og efterhånden fylder det, som nu er vor personlighed. Det er klart, at hvis det virkelig var sådan, er det meget betydningsfuldt, hvad man siger til et barn, hvad det lærer, og hvad det oplever. Det er det jo da også, men i vore dage er vi klar over, at dette, at vi kommer til verden som en ubeskrevet tavle, det er ikke rigtigt. Vi kommer med arvelig udrustning, hvad anlæg angår, og man kan endog sommetider mene, at det er det, der mere end noget andet betinger, hvordan det går os. Selv om miljøet har sin store betydning, er dog de arveanlæg, der ligger til grund for vor oplæring og oplevelser, ligeså — omend ikke mere fundamentale.

Der har været tider, hvor man tænkte sig eller betonedes, at vi jo dog kom til verden med visse evner, men disse evner

skulle så udvikles og uddannes, og det skulle hukommelsen sørge for. Da man i skolen skulle lære noget og huske en hel del, var jo netop hukommelsesevnen noget betydningsfuldt, og altså netop noget, man skulle opøve. Det er man også gået bort fra. Den, der vist med størst energi hævdede, at dette med at uddanne hukommelsesevnen var en nytteløs opgave, var den ved århundredets begyndelse kendte filosof og psykolog William James. Han gjorde et forsøg med sig selv. Han havde sine tvivl om, hvorvidt det var rigtigt, men ville prøve på at føre et bevis. Det gjorde han på den måde, at han tog et digt af den franske digter Victor Hugo, og han tog af dette digt 158 linier og noterede, hvor lang tid det tog ham at lære disse vers udenad. Det tog ham to timer og elleve minutter, og så noterede han det, og så ville han opøve sin evne til at lære vers. Det var endda meget grundigt, idet han lærte udenad et stort engelsk værk, Miltons »Det tabte paradys«, skrevet i bunden stil. Det ville sådan omtrent svare til, at vi påtog os den opgave at lære »Adam Homo« udenad. Det tog et par måneder for ham, men han fik det lært. Og så måtte hans evne til at lære vers være opøvet, så det forslog noget, mente han. Så tog han fat igen på Victor Hugo med 158 linier et andet sted i digtet, som han ikke kendte i forvejen, samme sværhedsgrad, og noterede, hvor lang tid det nu tog at lære disse 158 linier. Nu tog det desværre 2 timer og 31 minutter, altså længere tid. Deraf kan man naturligvis ikke slutte, at det var blevet værre. Man kunne i hvert fald heller ikke slutte, at det var blevet bedre, og andre forsøg er gået i samme retning. Det er altså ikke den vej, vi skal ud. Det, hvor god ens hukommelse er, er en medfødt evne, det er forskelligt, men det må vi finde os i. Og det er der sådan set ikke noget at gøre ved. Vi kan naturligvis bruge evnen mere eller mindre forstandigt.

Det er i dag psykologernes stolthed at være naturvidenskabsmænd. Tidligere regnede vi psykologien til det, vi kalder åndsvidenskab. Det gør man ikke i dag. Nu er det psykologi på biologisk grundlag, altså naturvidenskab. Det er karakteristisk for naturvidenskaben, at det, man virkelig får hold på, skal

kunne udtrykkes i et tal, man skal kunne måle og veje, og så skal man kunne udtrykke resultatet i et tal. Det er da også psykologernes stolthed, og i psykologiske laboratorier arbejder man ivrigt med dette, og noget kan man jo også. Man kan udmærket godt måle hukommelsesevnen og udtrykke den i tal ved at lære noget udenad og så konstatere efterhånden, hvor hurtigt eller langsomt det glemmes. Det kan man jo måle i timer og dage udtrykt i tal. Man kan også med lidt mere forbehold udtrykke den menneskelige intelligens, omløbet i hovedet, i tal, gør det i hvert fald, og så videre.

Det, der er det mest spændende ved vort sjæleliv, er alligevel af en anden art. Det kan man ikke udtrykke i tal. Derfor kan moderne psykologi heller ikke få fat på det og lader det fuldstændig ligge. Vi taler om legemligt arbejde og ved, hvad det er. Vi taler også om sjæleligt arbejde eller åndsarbejde. Det er måske lidt mindre klart, hvad det består i, men det består i alle tilfælde i, at vi tager os sammen — i en sjælelig koncentration, og som al koncentration er det noget, man bliver træt af. Kun en bemærkning i den anledning: den fysiske verden, vi lever i, opfatter vi i tre dimensioner. Der er højde, bredde og længde. Vi kan måle rummet på tre ledder. Men det, der hører vort sjæleliv til, forløber i tiden, og tiden har kun en dimension. Det er billedligt som en streg, som et punkt bevæger sig hen ad, og det, vi samler vor opmærksomhed om, kan være mangfoldigt, men det kan kun være en ting ad gangen. Der kunne være så mange muligheder. Jeg sidder i kupeen og læser som regel i en bog, helt opslugt af dette, men jeg kunne jo også høre på, hvad medpassagererne i kupeen taler om, tale med dem, kigge ud af vinduet og se, hvor langt høsten er kommet eller samle mig om gamle minder. Jeg kan gøre, hvad jeg vil, men jeg kan kun gøre én ting ad gangen ordentligt. Jeg må helt samle mig om det, der nu er i mit sind. Hvis jeg ikke gør det, bliver det slet ikke til noget. Man kunne måske bruge et billede, som er velkendt: I biografteateret er det jo sådan, at der hvert øjeblik er et billede inde i feltet, som projiceres ud og ses på lærredet. Et øjeblik efter er der et nyt billede, og så

igen et nyt. Det skifter så hurtigt, at vi ikke opfatter skiftet, men synes, det er en jævn bevægelse. Kikker vi på filmen, står der måske en mand, der har armen løftet. I det næste billede har han løftet den en lille smule mere, men to efterfølgende billeder ligner jo hinanden. Hvis der bare er gået et minut i biografteateret, kan det, der fylder lærredet, være noget ganske andet. Sådan er det også med vort eget sind. Der er i hvert øjeblik noget, der fylder vor bevidsthed, noget, som vi samler os om. Det kan kun være én ting. De andre muligheder må vi lade ligge. Dette, som vi samler vor opmærksomheds energi om, bliver ligesom levende. Det bliver også levedygtigt. De billeder, som var fremme, glider forbi, og nye glider frem, men de er der jo på strimlen et eller andet sted. Vi kunne tage og vise filmen en gang endnu. Det, som har været fremme i vor bevidsthed, og som har været levende for os, tænker vi ikke på kort tid efter, men der er en mulighed for, at vi kunne tage det frem igen. Det er ikke sikkert, at det er forsvundet, vi kan måske huske det. Skal vi lære noget, er det ikke alene det, at vi samler os om det, som vi hører eller læser eller iagttager, så det i øjeblikket bliver levende, men det skal også være levedygtigt. Det skal være sådan, at vi skal kunne genfremkalde det, hvis vi ønsker det. Det vil altså sige, at vi skulle have det på plads, sådan at vi kan finde det igen. Folk, der har mange bøger, kender den situation, at nu skal man have fat i den bog, man ved ganske præcist, at man har den. Men man kan ikke finde den og leder håbløst efter den. En bog, som man har, men ikke kan finde, har man ingen glæde af. Den viden, vi har, er det med på samme måde. Det, vi ved, men ikke kan få det frem i bevidstheden, når vi har brug for det, er en nytteløs viden. Man kaldte i sin tid den viden for skolevisdom. Hvis jeg blev hørt i Kapers tyske grammatik i dag, ville jeg nok kunne huske nogle remser udenad, men hvis jeg blev spurgt om, hvilken regel det var, ville det nok være lidt dunkelt. Jeg havde i virkeligheden ingen glæde af den, men jeg kunne godt huske den. Hvordan kan vi være sikker på, at den viden, vi har, er på plads, og er der, når vi har brug for den? Det kan vi, dersom

den viden, vi har, kommer som svar på et spørgsmål. Hvis vi virkelig har et spørgsmål, der er levende i vort sind, er vor sjælelige energi ligesom midtsamlet om det. Vi tager svaret ind, det bliver levende, det bliver også levedygtigt, og det kommer på plads. Næste gang spørgsmålet dukker op, er det der, hvis det i det hele taget er der. Lad os tænke os en ung mand, der går ud at fri, og når han kommer hjem, spørger han sig selv: »Sagde hun ja eller nej?« Så er vi klar over, at der er noget alvorligt i vejen. Ellers kunne han da nok huske det. Der forudsætter vi, at alle betingelserne er til stede. Han har hele sin sjælelige energi samlet om, hvad svaret bliver, og derfor kommer det på plads, og han behøver ikke at repetere. I psykologiske laboratorier har man meget med, hvor mange gange man skal læse over på tingene. Det kan man jo talmæssigt give udtryk for, men man ved også, at det, der rigtig betyder noget, behøver ingen repetition. Hvis jeg får at vide, at et af de mennesker, jeg holder af, er død, er det ikke noget, man behøver at fortælle mig flere gange, for at jeg skal kunne huske det.

Nu kan ikke alt, man har med at gøre, have den samme interesse og intensitet, at det er nok, at vi får det én gang. Men det kan alligevel være værd at tænke på, hvordan det hænger sammen. Det var det, der gav sig udtryk i de ny europæiske skoletanker imellem krigene. De kom vel egentlig fra Steiners antroposofi, men de gik over Vesteuropa i forskellige variationer og nåede, omend noget afsvækket, Danmark. Grundtanken i denne undervisningsform var jo, at i en almindelig skole var det læreren, der forhåbentlig vidste det — der spurgte eleven, der desværre ikke vidste det. Men det burde jo da være eleven, der ikke vidste det, som spurgte læreren, som så forhåbentlig vidste det. Altså den, som skal have ny viden, må spørge, og den, som sidder inde med den, må svare, og så lagde man en skoleundervisning til rette på dette grundlag. Det er i praksis ikke så enkelt. Alligevel er det jo sådan, at det er det, der kommer som svar på spørgsmålet, der både bliver levende, levedygtigt og kommer på plads, og alle tre ting er en forudsætning for, at vi erhverver en viden, der har nogen værdi.

Undervisning er en kunst. Det betyder, at den, der underviser, ikke blot ved noget. Kunst har noget at gøre med at skulle noget. Skulle man kort sige, hvad det er, der er kunsten her, så er det vel at kalde spørgsmålet og interessen frem, førend svaret rækkes. Den dygtigste lærer, jeg har mødt i mit liv, er min forgænger som forstander på Askov Højskole, Jacob Appel. Jeg har forsøgt at gøre mig klart, hvad der gjorde ham til denne eminent dygtige lærer. Han forstod at vække spørgsmål, og så når det var på sin højde, sagde han: »Ja, sådan hænger det sammen«. Så blev det forstået, og så blev det i nogen grad fastholdt. Der er noget andet, som jeg her vil gøre opmærksom på. Vore interesser er jo ikke de samme. Men der er en vis lov-mæssighed, lad mig kalde det vækstens lov.

Tænk på græsset og planterne, der gror derude. Hvordan gror de? Nu ser jeg bort fra de nødvendige næringssalte, som rodtrævlerne suger op. De skal også være der, men de er kun en lille del, en lille bestanddel af plantens legeme. Plantens legeme består hovedsagelig af kulstof, og det er samlet ind, ved at plantens klorofyl ved hjælp af solenergi har spaltet luftens kultveilte, sådan at ilten frigives og kulstoffet tages ind som et byggemateriale til plantens legeme. Det særlige er, at når græsstrået gror, bliver overfladen og klorofylkornene flere og større, og muligheden for at samle ny næring ind bliver større, og derved igen vækstmulighederne større sådan, at jo mere planten gror, jo mere bliver den i stand til at optage det stof, hvoraf den opbygger sin organisme. Det mærkelige ord fra Det nye Testamente, at ham, der har, ham skal der gives. Det gælder også i biologiens, i livets, i vækstens verden. Men der skal jo være en begyndelse. Det hjælper ikke noget, at solen skinner over en sort pløjemark, hvor der ingen livskimspirer er. Først når der er en begyndelse, kan det blive til vækst. Ved eksaminer, som de sædvanligt har formet sig, er det sådan, at det er ved at blive anderledes. Det har jo i århundreder været sådan, at man har skullet tilegne sig en vis viden i forskellige fag. Se, det kan man naturligvis tvinge eleverne til, og skal måske også, men det er ikke naturens orden. Det er det jo sådan, at

der, hvor vi ved noget, eller meget, er vi meget videbegærlige og spørger ivrigt og rækker os ud efter en ny oplysning, ny vækst, og der, hvor vi ingen ting ved, og ikke en gang har begyndt, der er der ingenting, der bider på os. Det bliver slet ikke til noget. Færdes jeg i den arabisktalende verden, hvor jeg har hørt arabisk og set arabiske skrifttegn, forstår jeg ikke et kuk, lige så lidt i dag som den første dag. Jeg har ikke fået begyndt, der er intet, der spirer eller gror. Tager vi et andet område som astronomi, som interesserer mig, vil enhver iagttagelse på himlen, enhver ny bog forøge min viden, og jeg er mere ivrig end nogensinde på at få klarhed på de kosmologiske problemer, som man tumler med i dag. Man rækker sig med iver imod det, fordi man ved noget i forvejen. Altså vækstens lov: Ved vi noget, er vi ivrige efter at vide mere, og der, hvor der ingenting er, sker heller ikke noget. Det, som skolen skal lære os, er at bruge værktøjet, så at vi kan arbejde med disse ting, så vi kan sætte os ind i de ting, som har vor interesse. Ligegyldigt hvilken eksamen vi har taget, er alt det snart borte, som vi ikke har arbejdet med, eller som ikke interesserer os.

Hvis nu eleverne ingen spørgsmål har, nærmest er ligeglade og måske helst fri, hvad så? Skulle vi ligne barnesindet med en brakmark, hvor man ikke har gjort andet end at harve det, så vil det alligevel gro, myldre op og blive grønt, men det meste af det, der gror, vil være ukrudt, noget unyttigt og værdiløst. At et barn er fuldt af spørgsmål, det ved alle. Der er en tid, hvor børn spørger og spørger. Det gør de, når de begynder i skolen. Når de går ud af den, spørger de måske ikke nær så meget. Er det med barnesindet som med brakmarken? Kan det lade sig gøre at tilså denne brakmark med værdifulde frø og høste værdifuld afgrøde? Kan man så i et barnesind sådan, at der bliver noget spiredygtigt, som rækker sig imod lys og næring til ny vækst? Kan menneskeord være levende ord? Det er levende, dersom det er talt af et menneske, som selv er grebet af det, som det nu taler om og ud fra, og ligesom gennem ordet rækker det til andre. Hvis det så bliver til en ny begyndelse, noget, der ikke var der før, men som nu gror, og som bliver til

vækst og måske betydningsfuld vækst, så var ordet levende. Ordet, der betyder noget, er aldrig ordet i sig selv. Det er altid et møde mellem den, hvorfra ordet kommer, og den, der modtager det. Kommer det møde ikke i stand, betyder ordet ikke noget, så er det ikke levende. Spørger vi så igen: »Kan det tænkes, at ordet kan blive levende, at det skaber den nye begyndelse i et menneskesind?« Så må jeg svare »ja«. Men vi må være forberedt på, at der både i naturens og i ordenes verden er ødselhed. Meget vil gå tabt, men væksten kan altså ske. Når interessen er der, når opmærksomheden er uvilkårlig, så går det af sig selv. Det er ikke altid, opmærksomheden er uvilkårlig. Den kan også være villet, man vil og skal og gør det. Man kan kende forskellen derpå, at hvis der sker en forstyrrelse, f. eks. hvis en dame taber en strikkepind, er en sådan forstyrrelse irriterende, hvis det er noget, man er interesseret i. Man vil ikke forstyrres, man vil være samlet, man vil være uvilkårlig opmærksom. Hvis det derimod sker i en skoleklasse, der skal man jo være opmærksom, det er klart, uvilkårligt går det ikke, man skal tage sig sammen, det er trættende, da vil en forstyrrelse af den art være velgørende, befriende, det er noget, man uvilkårligt bliver optaget af, uden at det gør noget. Det kan man være men en god samvittighed. Det, at ord kan være levende, det er noget rigt og betydningsfuldt, og det er det langt ud over skolen. Det, jeg vil gøre opmærksom på, er, at kun den viden, der følger livets lov, gror. Det er den lov, vi nu lever efter og derfor også gerne kan tage et vist hensyn til i skolen. Det endimensionale i hvert øjeblik — vi har ikke uendelig sjælelig energi til vor rådighed lige så lidt som vi har fysisk energi, men vi har noget. Vi kan bruge den og ligesom i hvert øjeblik gøre det, som er i vort sind, levende og måske levedygtigt i nogen grad, så det ligesom synker ned og efterhånden ligesom former vort væsen, ikke blot vor viden, men også vor personlighed, et bestandigt valg, hvert øjeblik en livsmulighed. Der er mange andre måske, men der er kun det ene, vi kan vælge, den ene, der bliver levende og indoptages. Det bliver en del af os selv. På den måde — uden at vi måske tænker me-

get over det — bygger vi os selv op, former os selv, i vort valg. Vi siger jo ofte, at det, vi vil i skolen foruden kundskaberne er, at det skal være skolen for livet, og det skal det, men betingelsen er også dette, at livet i skolen, og det vil sige, at de livslove, vi kan erkende, erkendes, og dem arbejdes der efter.

Bemærkninger til en gudstjeneste

Som det fremgår af dagbogen, formede den årlige gudstjeneste sig meget utraditionelt.

Forskellige opgaver i gudstjenesten var tildelt unge fra Søllinge, f. eks. oplæsning af digte og tekst fra Bibelen, ligesom et jazzorkester gav forskellige musikalske indslag i gudstjenestens forløb.

Pastor Møll og en af de unge har i det følgende redegjort for nogle af deres motiver til at eksperimentere med gudstjenestens form.

Det er først og fremmest den svigtende kirkegang fra de unges side, der fik os til at reflektere over gudstjenestens form og forløb. Det er umiddelbart indlysende, at f. eks. det sprog, gudstjenesten benytter, ligger langt fra det sprog, de unge og også de ældre) taler og er vant til at høre. Der forekommer ligefrem gloser i gudstjenesten, der hører hjemme i 1500-tallet og ikke i anno 1968. En anden bevæggrund til at forsøge en anden form i gudstjenesten fandt vi i musikken. Den er ungdommen absolut fremmed overfor, og selv om den måske er nok så smuk, vil et moderne jazzstykke udtrykke mere for ungdommen, der i dagligdagen færdes med denne musik. Det er bl. a. disse motiver, der har fået os til at forsøge en anden, mere nutidig form i gudstjenesten; for det er formen, vi ønsker at reformere, ikke indholdet i gudstjenesten. Det er den fremmedgjorte gudstjeneste, vi søger at gøre forståelig.

Karl Erik Andersen.

Det siger sig selv, at mine motiver til at lade de unge kaste sig ud i forsøg med gudstjenesten er forskellige fra de motiver, der bevægede de unge, og som Karl Andersen ovenfor har be-

skrevet. Jeg er enig med de unge i, at vi trænger til en grundig oprydning i de tekster, vi ifølge ritualet skal læse under gudstjenesten, og jeg har heller intet imod moderne musik, herunder jazz, hvis da indholdet er bærer af den fornødne kvalitet. Jeg har heller intet imod en ændring af gudstjenestens forløb, hvis man kan finde frem til en form lige så enkel og lige så slidstærk som den nuværende. I det hele taget er det for mig et tegn på levende optagethed af gudstjeneste og kristendom, når man ikke bare gør, som man plejer.

Foruden de unges motiver, som jeg dels forstår og dels deler, har mine egne bevæggrunde først af alt været ønsket om at kunne engagere menigheden i kirkens liv. Skal man gøre sig berettiget håb i denne retning, må menigheden have ansvar, ikke alene det ansvar, som menighedsrådsloven pålægger, men hvad der er vigtigt i denne sammenhæng det ansvar, der kommer til udtryk i de unges arbejde med gudstjenesten. Ansvar og engagement hører sammen, ligesom indlevelse og forståelse følger i ansvarets og engagementets kølvand. Skal Den danske folkekirke være andet og mere end en servicekirke, må menigheden engagere sig i den.

Erik Jensen Møll.

Følgende bemærkninger er skrevet på opfordring som svar på en leder i »Glamhullet« 1967, gengivet side 78.

Der er en duft

af skoleungdom i Glamsbjerg, en ungdom, der er i trang. Man forbavses over, at der ikke på rådhuset er indført diktatorisk bemyndigelse, og at der nærmere er demokrati på arbejdspladsen.

At det kommunale skolevæsen udbygges for derigennem at skabe større muligheder for den opvoksende ungdom, tilsyneladende uvidende om, at man tilstræber dette for alle skoleformer.

Man har ikke observeret, at studenterborgen er utraditionelt bygget og forstår ikke, at der her er et samarbejde mellem alle på skolen, lærerne har endnu lov til at snakke med.

Det kan kun glæde, at der nu som ikke tidligere er brug for Centralbiblioteket til supplerings af det kommunale.

Men hvorledes den ungdommelige trang til at ødelægge toiletter og meget andet? — her har man brug for ungdomen til at jage denne trang på flugt; afhjælpes dette, gives der mulighed for afløb af de ophobede væsker og stoffer (som ikke kan fordøjes) ved åbning og udbygning af alle bestående trangsanstalter. Vi må alle hjælpe med til afskaffelse af den ødelæggelsestrang, som desværre synes at vokse og kun skaber trang, for vi skal videre, og det vil vi.

Der må altid være en duft af trang til skabelse af bedre forhold for os alle og på alle områder.

Venlig hilsen

H. N.

En stor onsdags-aften

Onsdagsaftenen har i flere år været en ugentlig begivenhed, hvor Glamsbjerg fri- og efterskoles kostelever har været tilhørere til en overordentlig broget række arrangementer.

Aftenen har spændt fra demonstration i kunstigt åndedræt til oplæsning af skuespillere fra Det kgl. Teater, fra jazzgudstjeneste til lysbilled-foredrag fra Cypem. — En gang om måneden var aftenen særlig festlig, idet man da havde indbudt en »stor kanon« og udvidet tilhørerskaren til at omfatte forældre og skolens venner i øvrigt. De voksne kaldte dette et måneds-møde.

Den 25. september i år holdt man et sådant månedsmøde. Men dette var et ganske særligt møde, dels fordi man havde en usædvanlig fornem foredragsholder, og dels fordi man tog afsked med tre mennesker, som gennem en årrække har haft meget stor betydning for skolen.

Efter at have sunget »At lære er at ville« holdt Askov Højskoles tidligere forstander, den 85-årige J. Th. Arnfred et særdeles gennemtænkt og levende foredrag om kundskabstilegnelse (se side 16). Efter det ekstra flotte kaffebord indledte skolens nye formand, bibliotekar H. Hermansen, aftenens anden afdeling ved at foreslå de, som ønskede at sige noget i forbindelse med Baunsbak-Jensens afgang som forstanderpar og dr. Christiansens afgang som skolens formand i 17 år, at bestige talerstolen.

Mere end en halv snes mennesker ønskede at sige tak ved denne lejlighed. De omfattede alle led, som havde berøring med skolen.

Den første, der gik på talerstolen, var byens præst, provst J. Frankov-Petersen. Han mindedes forstander Skriver og forstander Gunnar Olsen og roste Baunsbak for han fine samarbejds-

evne og klare standpunkttagen. — En af forældrene, fru Arbirk, Naarup, roste skolen for tolerance og to elever Jørgen Erik Svendsen, 3. b, og Connie Jonassen, 1. a, takkede for hjælpsomhed og gode timer. — Et par af skolens første elever, fru Astrid Mose Petersen og skolens tidligere tilsynsførende H. C. Jensen takkede varmt for gæstfrihed og menneskelighed. — Lærerrådsformanden Arne Kristiansen var glad for den store frihed og det gode arbejdsclima, som Baunsbak havde været med til at skabe. Fuldmægtig Clemmensen takkede ligeledes for det gode arbejdsclima på kontoret.

For kommunen takkede sognerådsformand Helge Nielsen for såvel forstanderens som formandens gode samarbejdsånd og erindrede om, at skolen var fader til gymnasiet. — Et par mangeårige medlemmer af skolens bestyrelse, fru Rasmussen, Glamsdalen, og Peder Flemløse havde været glade for arbejdet i bestyrelsen og takkede formand og forstander herfor.

Den både festlige og vemodige aften sluttede med taler af den ny formand, den afgåede formand og den afgåede forstander.

Bibliotekar Hermansen pegede på værdien af demokrati i skolen, og dr. Christiansen mindedes morsomme og vanskelige situationer som formand. — Baunsbak var sidste mand på talerstolen. Han takkede dr. Christiansen for formandsskab og ven-skab. Han ville savne timerne hos de unge og samtalerne på tomandshånd med de, som havde problemer. Han udtrykte tak til alle og ønskede alt godt for skolen.

Må det gå de tre afgåede og Glamsbjerg fri- og efterskole godt fremover.

Henning Jensen.

Dagligt liv på skolen

Det er karakteristisk, at fremmede, der første gang besøger fri-skolen, ser lidt mærkelige ud i ansigterne, som om de havde ventet sig en vedbendsklædt fæstning med sindige, uniforme-rede elever spadserende i snakkende grupper på voldene. Man har på fornemmelsen, at det er anden gang, de kommer: Første gang kørte de videre i den tro, at bygningen husede et falleret bageri. Senere blev deres bange anelser dog bekræftet, og de søgte skulende indenfor.

Hvad disse fremmede ikke rigtig når at mærke, er det voldsomme, hektiske liv, der folder sig ud i disse besynderlige omgivelser. Har disse omgivelser for øvrigt ikke deres egen charme? Når man står i skolegården og kigger over på lagerbygningen på den anden side af banen, får man lyst til at hænge et skilt op derovre med russiske bogstaver — så grangiveligt ligner den en station på den transsibiriske jernbane.

Dagligt liv på skolen! Tjah — det er jo skoletimer, spisning og snorken — men det er dog også en del andet. Vi *kunne* selvfølgelig godt berette om pæne nystrøgede timeplaner med »moderne« islæt. Vi *kunne* også berette om pænt tilrettelagte traveture i den »skønne natur«. O. s. v. Men livet, så det batter noget, er jo alligevel ikke noget, man putter i et skema.

7,00 (har jeg ladet mig fortælle): Elektronisk båndoptager-vækning af Glamsbjerg og omegn og specielt eleverne. Tidspunktet er valgt så tilpas, at de fleste kan nå at gå i seng igen inden 8. Man kan så nå at overveje, om man har 1) ondt i hovedet, 2) ondt i halsen, 3) ondt i maven. Skulle disse organer mod forventning være intakte, går man i spisestuen »for at få noget for pengene«.

Vi skal her undlade at udpensle de snedige jagter, der finder sted mellem 8,07 og 8,25, for at drive »hedninger« til morgen-sang.

Lad os behandle de efterfølgende 6 timer nådigt. Når alt kommer til alt, ønsker hverken elever eller lærere at gå i skole. Denne simple kendsgerning modarbejdes imidlertid på grov og uforsvarlig måde af ærgerrige forældre og et enigt folketing. Så sidder vi da troligt der — år efter år — får hård hud på enden og venter på, at nogen finder på noget.

Det ske så. Trods alt.

Elev A oparbejder et sandt raseri mod lærer B, der — fordi han får penge for det, den usling — har spurgt A, hvilket fortegn a får i anden kvadrant. Endnu behersker A sig, men klassen er ved at vågne: »Hvad er nu det? Lever vi? Er der udsigt til ballade?« B mærker modviljen vokse. Forskrækket tiltræder han tilbageslaget ud af anden kvadrant. »Jeg så forresten — ha, ha — en god én om provoer . . . « Elev A slår til: »Jeg skal ikke bruge kvadranter, når jeg bliver stor«. Slaget begynder. B — det nederdrægtige væsen — bruger psykologiske våben. Gyder olie. Måske går den, måske ikke. — Lidt efter drømmer alle behageligt videre.

Men efter skoletid — evt. i læsetiden! Da begynder livet. Ud med pigen. Af sted på knallert. Vand i plasticposer. Ligge og læse Anders And med forstærkeren på højeste gear. Finde vagtlæreren og bede om noget umuligt. Låne smøger af de andre. Reparere en båndoptager.

Så er der jægerne — og jægerinderne. Vel nok den mest foretrukne hobby overhovedet. På det felt har vi fundet stenalderen igen. Hvad det går ud på? Meget enkelt: Du får øje på en pige (resp. dreng). Du siger: »Jeg æder dig« (eller noget tilsvarende), derefter spæner du efter ofret og brækker — omtrent — armen på vedkommende. Vilde skrig og fagter nødvendigt tilbehør. Vagtlæreren dukker op og henstiller, at o. s. v. Vagtlærer ind og sove videre. Jagten genoptages. Vagtlærer ud:

»Nu kan det spilleme være nok!«

»Det er vore aggressioner, Mortensen, vi får afløb for dem og er ikke mere farlige for samfundet«.

»Jeg kan ikke holde ud at høre på det — og tænk på naboerne«.

»Du er træt, Mortensen, du forstår os ikke, det er fordi, du selv er overspændt, at du reagerer, prøv at tænke på, da du var i vores alder!«

»Da gik det anderledes til«.

»Ja, da måtte I ingenting — og hvad blev resultatet: 2 verdenskrige, selvmord og stigende pristal«.

»For pokker . . . !«

»Eder hjælper ikke. Du må bruge din sunde fornuft og fortælle os nøjagtigt, *hvorfor* vi ikke må«.

— — —

Jo, de er dejlige. Alvorligt talt: de er dygtigere end vi var. Til at argumentere. Ikke til at drage en praktisk slutning af argumentationen.

De siger »demokrati« i hver anden linie, men de lever et magtliv. De skal ha' på snuden en dag, når jeg har tid. Hvem sagde »magtliv?« Selv har de masser af tid. Hvem har nu indrettet sig bedst? Det er nu ikke så let at afgøre. Derfor bliver skænderiet ved.

II b på lejrskolen Vester Anflod

Mellem et hav af formaninger og vinkende hænder starter bus-
sen og den med spænding ventede uge er begyndt. På hele den
knap 8 timers lange rejse over Odense, Fredericia og ned gen-
nem »det mørke Jylland« står humørkurven nærmest koge-
punktet. Da man endelig når frem til rejsens mål: »Vester An-
flod«, bliver værelserne indtaget med storm, ca. 6 på hvert. —
Den sikkert velfortjente hvil udebliver dog, da man skal på
»fodtur« til Tyskland; men så kender man da vejen til en an-
den dag!

Ved aftensbordet bliver vi af Chris (indehaveren) præsenteret
for reglementet og de fastboende, der foruden hans kone, Betty
og den unge pige, Annie, består af collien Bingo og familien
Jensen (3 katte). Den første aften går med at spille Bob, kort
m. m. eller danse.

Tirsdag formiddag gennemgår Solvang marskdannelser, og
vi bliver delt ind i grupper med 4 på hver. Samlet laver vi så
et leksikon og får bagefter gruppeopgaver. — Eftermiddagen
begynder med, at Winther gennemgår målebordsbladet, og vi
får nogle meget »tekniske« opgaver. Vi skal bl. a. kommentere
udgravningen ved septiktanken (!) Bagefter indføres opgaverne
i den mappe, hvor alt materialet bliver samlet. Hver dag har
vi faste opgaver, der bl. a. lyder: aflæs barometerstanden og lav
temperaturkurven for morgen, middag og aften. Aftenens pro-
gram lyder så kendt som »Fup eller Fakta«, hvor vi bl. a. låner
nogle gamle ting på gården, der kommer under livlig debat af
holdene.

Ved onsdagens morgenbord lærer de mindre huslige at smø-
re madpakker — og lærer til spisetid, hvor mange stykker, man
skal smøre i stedet næste gang! Efter Winthers gennemgang af
marskens kanalsystemer, går startskuddet til en længere tur over
marsken (»gennem ild og vand!«) Vi stopper ved en mindre

pumpestation og får opgaver ved broen over Vidå og græsepælene i Rudbøll.

Ved »Gammeldige«, der ligger et godt stykke vej fra Rudbøll, spiser vi de fladklemte »madder« i en lade på en mindre marskgård. Inden afmarch til »Vester Anflod« bliver vi budt på kaffe af den ældre dame, der ejer gården. Efter et langt hvil fortsætter arbejdet med opgaver, der foruden kanalsystemet også omfatter bl. a. Løgumkloster og Trøjborg.

Ved aftenes diskussion går bølgerne højt. Det siger sig selv, da hovedemnet er: Religion, og med underpunkter: Behøver ungdommen religion? Tror du på Gud? — Og er du bange for at dø? Først efter afstemning slutter debatten.

Så oprinder den dag, da vi skal på bustur, hvor Højer sluse er første stoppested. Turen går videre til Emmerslev klint, hvor vi ser Vadehavet på nært hold. Efter et visit på Løgumkloster og Trøjborg ruin kører vi til Tønder, hvor vi spiser. — Endelig kører vi over grænsen til Nolde Museum, hvor vi bliver glædeligt overraskede. De mange malerier var usædvanlig farverige og dejlige!

Vi ender i Niebüll, hvor vi får 3 timer til indkøb. Her møder vi nogle unge tyskere, der dagen efter besøger os på »Vester Anflod«.

Om aftenen kommer tidligere seminarielektor Inger Enemark fra Tønder og holder et virkelig godt foredrag om danskheden i Sønderjylland.

Fredag formiddag gennemgås historie fra 1848 op til nu. Eftermiddagens arbejde går ud på at lave grupperapport og oversigt over turen. Kl. 15,00 er der frivillig tur ud i marsken.

Den sidste aften laves der ekstemporal over emner som: Kongstad mandag morgen kontra lørdag middag. Terminsprøve. En engelsktime o. fl., hvor vi er opdelt i grupper med 4 på hver. Vi kommer senere på aftenen ned til Betty og Chris og får et dejligt traktament. Der bliver danset til ca. kl. 23,00, hvorefter vi helt improviseret indbyder lærerne og værtsparret til en »koncert med *Savage Rose*« med go-gopiger etc. — og man hygger sig til henad 2.

Da vi lørdag eftermiddag skilles på Odense banegård, har vi lagt en uforglemmelig uge bag os. Den har lært os at kende hinanden på en ny og langt bedre måde.

Tak for turen!

Hanne B. Jensen.

Læsø

Efter megen diskussion om, hvor vi skulle tage hen på lejrskole, fandt vi ud af, at vi ville tage til Læsø. Sammen med Winther og fru Jacobsen rejste vi fra Glamsbjerg den 27. maj. Vore cykler var blevet sendt nogle dage i forvejen.

Da vi kom til Frederikshavn, var der ventetid, for færgen til Læsø sejler kun 2 gange om dagen. Tiden brugte vi til en cykeltur rundt i den gamle del af byen.

Ved spisetid om aftenen nåede vi Læsø. Fra havnen cyklede vi så ud til vandrerhjemmet. Efter den lange rejse var vi alle trætte, men dog ikke for trætte til at opfatte forholdene, og jeg tror nok, vi blev temmelig skuffede allesammen.

De følgende dage kørte vi ca. 150 km, så der var nogen, der blev godt ømme i rumperne. Øen er temmelig særpræget; de gamle huse er tækket med tang, der nogle steder er op til en meter tyk.

Mærkelig nok var der slet ingen, der punkterede. Vejene er nemlig elendige deroppe, der var kun én ordentlig asfalteret vej, som går på tværs af øen. Vejene er som almindelige fynske skovveje.

På hele øen hang der rødspætter til tørre i flagstænger, på tøjsnore mellem underbukser og alle steder, hvor det kunne lade sig gøre. Det var også skægt at være ude på Rønnerne (delvis tørlagte sandrev, der strækker sig ud i Kattegat), men den dag var faktisk den strengeste. Vi cyklede meget langt, syntes vi, gennem vådt sand. Det var drøjt.

Den 31. maj rejste vi hjem. Også denne gang måtte vi vente i Frederikshavn. Vi kørte en tur op til Claestårnet, som selvfølgelig var lukket, så måtte vi tilbage gennem skoven, hvor der skete et par små uheld. (En tabte bagagebæreren og en anden kørte bag op i en bil.)

Det var drøjt, men dejligt.

Ulla og Dieter.

Hobbydagen

Under drøftelsen i elevforeningens bestyrelse af, hvad der kunne tænkes at interessere tidligere elever, blev der bl. a. sagt: »— noget om, hvad I laver til daglig. — For der sker vel ikke helt det samme, som da vi gik i skole?«

Det gør der slet ikke, men jeg skal skåne jer for en faglig gennemgang og i stedet fortælle om noget, der foreløbig er helt specielt for sidste skoleår.

Den 24. januar 1968 var det tanken, at børnene (børnehave—7. kl.) skulle have det sjovt på skolen. Der var ingen timeplan, intet skolearbejde skulle udføres, man skulle se at finde det, man havde allermest lyst til at beskæftige sig med blandt de muligheder, dagen bød på.

Ideen til sådan noget ligger vel i os alle, men den blev først formuleret i 6. klasse under én af de mange snakkepauser, de af og til tager sig. Vi, der kommer hos dem, hørte på og gav gode råd, og kort efter blev ideen accepteret i lærerrådet. På bedste demokratiske vis udpegede klasserne repræsentanter, der mødtes og stillede forslag til indholdet af sådan en dag, dagens længde o. lign. Et lærerudvalg søgte at tilrettelægge dagen, så flest mulige af de fremsatte ønsker blev opfyldt.

I det følgende søger jeg at give et indtryk af de muligheder, der var tilbudt, og hvorledes de blev udnyttet.

Alle klasser over 7. klasse blev venligst henvist til den »nye« bygnig, men henstillingen måtte gentages et par gange, bl. a. da bordtennis entusiaster fra 2.b havde fundet vej til J, hvor skolens bordtennisborde var stillet op.

Imidlertid kan man ikke spille bordtennis uden en bold, og på et vist tidspunkt fik vi rig lejlighed til at erfare, hvilken enorm betydning sådan en lille celluloid-tingest har. Situationen var ganske enkelt, at bolde ikke var til at opdrive nærmere

end Haarby. Flittigt spillende kostelever havde ribbet de omkringboende handlende: »Fragtmanden har dem med i aften!« Efter en god halv times jagt var spillet dog i gang — og køen var stor. Endvidere havde man mulighed for at spille bob og fodboldspil, og dagen igennem var alle spilleborde optaget.

Det lyder som lidt af et eventyr, men der findes børn, hvis største lyst det er at læse. For dem var der lavet en lille bogsamling i opholdsstuen, og undertiden fik læsehestene selskab af nogle, som søgte fred og ro til at samle sig lidt.

Der var ikke ro ret mange steder og slet ikke i kælderens ved køkkenet, hvor »Popklubben« underholdt sine fans med »diværste« popplader.

Rapport 10,50 i »Ruder Es« (dagens avis): »Det forlyder, at der er dødkedeligt i popklubben. Bekræftes af vagthavende elev. — 7 deltagere.« Det forlød senere for mig, at fru Rasmussen og hendes medarbejdere trods vat i ørerne havde vanskeligheder med at få maden lavet.

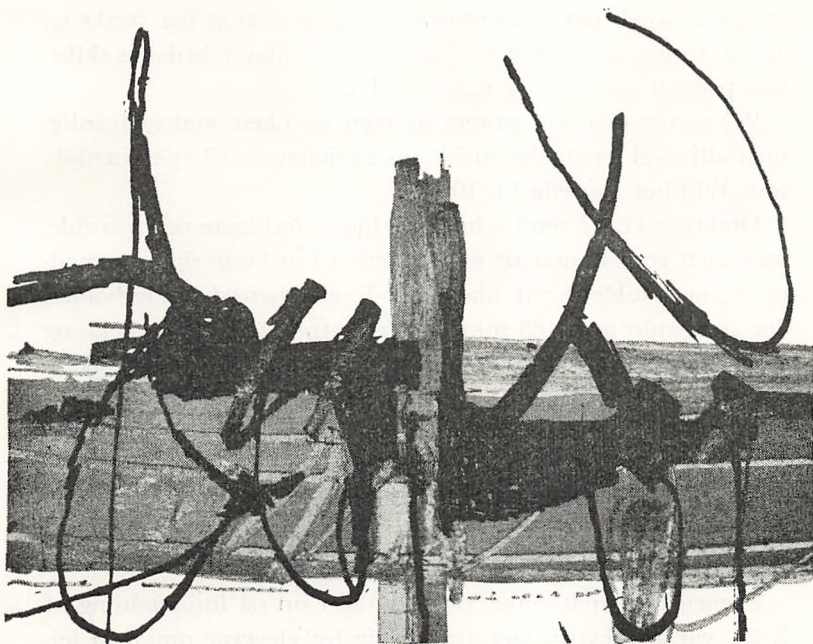
En forholdsvis rolig afdeling var indrettet i L og Ø. Her var samlet en masse forskellige spil, men kun få havde ro på sig til at underkaste sig spillelidenskab. Det mest fængslende var Matador, som 3 børn (6. kl., 2. kl. og 3. kl.) var ivrigt optaget af hele formiddagen.

I gymnastiksalen dyrkedes dagen igennem forskellige aktiviteter. Bl. a. forskellige boldspil.

Da fru Juul gav udtryk for manglende kendskab til reglerne for indendørs fodbold, sagde drengene: »Lån os din fløjte! Og hvis vi skændes, siger du bare, hvem der har ret!« Det viste sig at være en fortrinlig ide; børnene kunne selv administrere den givne frihed, et udtryk for at de følte sig medansvarlige for dagens udvikling.

Fra nogle elever havde der været fremsat ønske om noget dramatik, men ved nærmere undersøgelse viste det sig at være vanskeligt at opfylde ønskerne. Imidlertid samlede Kongstad i en times tid nogle interesserede i alderen 6—26 (vi havde seminarieelever i praktik), og man søgte at mime forskellige situationer — bl. a. at skrælle kartofler, lege trold o. lign. Det var

vanskeligt på så kort tid at frigøre alle deltagerne, så der kunne opstå den åbne stemning og skabende holdning, der er forudsætning for et virkeligt udbytte af den slags lege. Kongstads egen vurdering af forsøget var da også, at emnet ikke er egnet til en sådan éngangsforestilling.



I parentes føler jeg trang til at bemærke, at emnet i år er taget op på børnenes timeplan, som et valgfrit emne i forbindelse med formning og musik. Desværre kun med en ugentlig time, men vi håber, at deltagerne alligevel får glæde af arbejdet.

I formningskælderen samt i tilstødende lokaler var der voldsom aktivitet fra morgenstunden. Fruerne Kristiansen og Kristensen for rundt og fordelte stoftrykfarver, klodser, svampe, pensler og ler og gav gode råd, hvor det blev ønsket. Her havde de god hjælp af børnene, idet der var både store og små mel-

lem hinanden, og de kunne godt hjælpes ad. Mange mødre og fru Ballegård har haft travlt med symaskinen de følgende dage med at sømme servietter og sy forklæder og busseronner.

Sløjdsalen var fyldt til bristepunktet af savende, hamrende, borende ungdom af begge køn i alle aldre. For de yngre årgange åbnedes en verden af muligheder i brokkassens mange stumper. Kneb det at få sømmene rigtigt i, stod der straks en af »de store« parat med en hammer. Der blev fabrikeret skibe, tog, pistoler, geværer og meget andet.

Vejret var den dag præget af regn og blæst som sædvanlig, men alligevel havde der meldt sig 25 deltagere til et terrænløb, som Winther startede kl. 10,15.

Omkring kl. 12 vendte holdene hjem, forblæste og regnvåde, men med godt humør og god appetit til at kaste sig over madpakkerne. Holdene var blandede. F. eks. bestod vinderholdet, der gennemførte på 85 min. af 1 elev fra 7. kl., 2 fra 5. kl. og 1 fra 1. kl., og da Winther var optaget andetsteds, passede Hannibal stopuret så længe.

Børnehaveklassen var den dag åben for alle årgange, og der var rig lejlighed til at opfriske bekendtskabet med legoklodser, bilofix, puslespil og andre af børnehavens materialer. Det var nu først og fremmest de små, der på denne overvældende dag søgte til mere trygge og velkendte omgivelser.

Et meget specielt emne, der var taget op på foranledning af 7. kl., var arkitektur. Det drejede sig for eleverne om at få lejlighed til at sidde lige så længe, de gad, og tegne og indrette huse. Emnet inspirerede enkelte andre til den gammelkendte aktivitet — at tegne, hvad man føler trang til.

I gennemgangsklassen holdt et noget uroligt, men udholdende hold til: De, der laver en avis. I redaktionen var 4 fra 6. kl. og 1 fra 1. kl. samt fru Bech, som sørgede for den tekniske side af sagen. Da dagen sluttede kl. 14,15, var der ca. 100 færdige eksemplarer af »Ruder Es« indeholdende bl. a. situationsrapport, interview med Baunsbak om valget dagen før, muligheden for flere hobbydage, samt elevrådstanken.

I det foregående har jeg stræbt efter at give et indtryk af den

iver og det initiativ, der blev udvist den dag. Vi har naturligvis også høstet nogle erfaringer, som vi bl. a. vil bruge i bestræbelserne for at gøre næste hobbydag så festlig, at den også kan være med til at kaste glans over de følgende dage.

Gunhild Berg Olsen.

Dagbogen

Atter ser vi tilbage på et travlt og godt arbejdsår. Mange ting i dagbogen vil gamle elever nikke genkendende til, for på en række områder er der naturligvis tale om traditioner, som følges år efter år. På andre felter kommer nye ting til — ofte fordi eleverne selv presser på med ønsker og forslag. Denne fornyelse er god og nødvendig.

Dagbogen 1967-68

16. aug. Alle de nye kostelever modtages til åbningsmøde om eftermiddagen, hvor også forældre og andre pårørende deltog i stort tal.
17. aug. I det skønneste sommervejr havde børneskolen udflugt til Svanninge Bakker. Der deltog ca. 100 børn og 70 voksne. Terrænløb og lege afvikledes i det smukke landskab. Det var en yderst vellykket dag, hvor humøret var højt hos alle.
30. aug. Skolens generalforsamling. Der deltog ca. 75, og både formand og forstander kunne berette om et godt arbejdsår, skønt vanskelighederne med byggeriet ikke havde fundet en løsning. Til bestyrelsen var der genvalg af tømmermester Ejnar Rasmussen, fru Else Topholm og skovfoged K. H. Larsen.
6. sept. Lars Høbye og Ole Rye Jensen fortæller kosteleverne om deres interessante ophold i U. S. A.
- 9.—10. sept. Hjemme-week-end med fest for gamle elever. Lørdag aften var salen fyldt til fest, og skuespillere ved Odense Teater Lone Helmer og Ole Ernst underholdt. Aftenen sluttede med dans.



Formiddagskaffe.

28. sept. Den årlige forældredag forløb på traditionel vis. Om formiddagen var der efter morgensang 4 undervisningstimer, og ca. 100 forældre overværede undervisningen. Ved aftenmødet, som havde ca. 175 deltagere, talte professor, dr. phil. Roar Skovmand, og der var sangunderholdning af 5. kl. under frk. Ebbesens ledelse.
3. okt. I den forløbne sæson har vi haft forskellige musikprogrammer, og denne dag spillede den svenske Hallberg-trio for eleverne. Der var stort bifald, og det var fortjent, for trioens program var af høj kvalitet.
3. okt. Efterskolen er på Odense Teater at se Kaj Munks »Ordet«.
4. okt. Forvalter Thostrup, Krengerup, fortæller om og viser lysbilleder fra Tunesien.
- 9.—14. okt. Efterskolens lejrskoleophold i Sønderjylland fandt sted i godt efterårsvejr, og opholdet lededes af frk. Ebbesen, Winther Jensen og Solvang. Ugen var særdeles vellykket, og for de fleste af eleverne var det første gang, de stiftede bekendtskab med vort grænseland.

25. okt. I den forløbne vinter havde vi for første gang en forældre studiekreds, hvori deltog ca. 40 forældre til elever i børneskolen. Studiekredsen behandlede forskellige pædagogiske emner samt friskolens fremtid. Studiekredsen varede 4 aftener.
1. nov. Den årlige gudstjeneste, som skolen arrangerer, formede sig denne gang som en forsørgsgudstjeneste, hvor unge fra Søllinge ungdomsforening deltog i en gudstjeneste, som lededes af sognepræst Jensen-Møll. Efter gudstjenesten var der ved kaffebordet på skolen en meget livlig diskussion om fornyelse af gudstjenesteformen.
2. nov. Det andet musikprogram i skoletiden var med violinisten Wandy Tworek. Det var en ubeskrivelig fin time, hvor violinisten udfoldede hele sit fantastiske talent.
6. nov. Forfatterinden Ulla Ryum besøger skolen og fortæller ved et aftenmøde om dele af sit forfatterskab. Det var en interessant aften, hvor vi havde lejlighed til at møde en af de unge forfattere, som er med til at skabe debat omkring nutidens danske litteratur.
7. nov. 1. b's forældre er indbudt til klasseforældremøde.
15. nov. Gymnastikforeningen i 5. hovedkreds har instruktionskursus på skolen.
20. nov. Skolekonsulent Jes Christiansen fra Assurandørsocietetet fortæller om forsikringer i 2.a, 3.b og efterskolen.
24. nov. Sekretær Emmy Jørgensen, DMS, fortæller i efterskolen om Aden.

13. dec. Julemødet. Denne aften var præget af et julespil, som børneskolens elever opførte under ledelse af frk. Ebbesen. Det slap de godt fra. Det gav aftenen en særlig stemning, og som sædvanlig havde vi den glæde, at salen var stopfyldt af deltagere. Derudover bød aftenen på det traditionelle program med julesange, tale, oplæsning og kaffebord.
22. dec.—6. jan. Juleferie.
6. jan. Året begyndte med børneskolens juletræsfest, og der var som tidligere år stor tilslutning, ca. 225 i alt.
18. jan. Klasseforældremøde i 6. og 7. klasse.
Samme aften havde kosteleverne stort vælgermøde i anledning af folketingsvalget. Ivrige kandidater for de forskellige partier prøvede at overbevise vælgerne om, hvor godt de ville gøre det, hvis blot deres parti kom til magten. Diskussionen gik højt, uden at det dog kom til direkte håndgemæng, og aftenen sluttede med valg, hvor der blev benyttet trykte stemmesedler, valgurner o. s. v.
24. jan. Som noget nyt indførtes en »hobbydag« i børneskolen. Jeg tror, initiativet kom fra 6. klasse, og efterhånden drøftedes tanken i klasserne, og eleverne kom til lærerrådet med deres forslag, om hvorledes denne arbejdsfri dag skulle forme sig. Det var interessant at se, hvor mange ideer eleverne er fyldt med, og Hobbydagen var absolut en succes.
27. jan. Efterskolens forældredag, hvor bl. a. skolelæge Sven Helbo talte, og der var lejlighed for forældrene til at drøfte med lærerne om elevernes standpunkt og deres fremtidige muligheder.
31. jan. Konsulent Tage Albertsen, Åbenrå, besøgte i lighed med tidligere år skolen og fortalte om økonomi i 2.a, 3.b og efterskolen. Om aftenen talte Tage Albertsen ved et forældrekrebsmøde om Israel.

7. febr. Klasseforældremøde i 4. klasse, 1.a og 2.b.
10. febr. Dr. Helbo fortæller i de ældste klasser om narkotika-problemet.
12. febr. De små klasser er i Odense Teater at se »Dyrene i Hakkebakkeskoven«.
14. febr. Ved forældrekrede-smødet denne aften var det en meget stor oplevelse at høre kgl. skuespiller Olaf Ussing give sit Gustav Wied program. Jeg tror, at alle, der var med den aften, meget længe vil huske denne store kunstner.
20. febr. Kriminalassistent Nissen, Assens, fortæller i de ældste klasser om kriminel retspleje.
25. febr. Elevmøde. Efter morgensang var der, som det har været tilfældet de senere år, to »undervisningstimer« med fru Berg og Solvang. Om eftermiddagen talte jeg om Axel Schiøtz. Senere var der generalforsamling i Elevforeningen. Nyvalgt til bestyrelsen blev Disa Kold, nu seminariestuderende i Odense. Om aftenen underholdt Odense Seminariums kor under ledelse af seminarielektor Johs. Nielsen. Sangprogrammet var alsidigt og godt, og koret modtog fortjent bifald. Elevmødet sluttede med dans, og snakken gik mellem gamle elever, som havde meget at fortælle om nutiden og som drillede hinanden med fortiden. Der var fin tilslutning og god stemning dagen igennem.
26. febr. Fastelavnsmandag benyttedes til en udflugt for kosteleverne. Mortensen ledede turen, som gik til Strib og Middelfart, hvor man så byggeriet af den nye Lillebæltsbro. Der var indbudt til kaffe hos Danny Kikkenborgs forældre, som vi her benytter lejligheden til at takke for god gæstfrihed.



Tobaksgavlen

4. marts Den danske kvartet gav om formiddagen en fin koncert for ca. 100 elever, og om aftenen havde vi indbudt byens og egnens folk til koncert, hvor kvartetten spillede Beethoven, Schostakovitsj og Schubert. Det er af stor værdi, at en kvartet af så høj kvalitet ser sig i stand til at komme ud på skolerne og give koncert.
- 13.—15. marts Skolen havde besøg af erhvervsvejleder Kaj Rasmussen (efterskolen, 3.b og 2.a).
18. marts Efterskolen var med hr. og fru Berg på den fynske specialarbejderskole i Odense.
27. marts Klasseforældremøde i 2.a og 3.b.
1. april Forældrekrebsmøde, hvor chefredaktør Bent A. Koch, Kristeligt Dagblad, talte. Det var et interessant foredrag, som efterfulgtes af en levende diskussion, der berørte mange emner.

6. april Ved den årlige kostelevfest spiste vi festligt smørrebrød, og bagefter så vi filmen »Støt står den danske Sømand«.
7. april På grund af påsken afsluttedes efterskolen allerede denne dato, og det foregik på traditionel måde med gymnastik, fremvisning af vinterens arbejder og et afsluttende kaffebord med taler.
23. april R. U. arrangerede diskussionsaften på skolen, hvor dr. Sven Helbo og forfatteren Ebbe Reich talte. Den følgende tid var som sædvanlig præget af eksamen.
- 28.—31. maj 7. klasse var på lejrskoleophold. Denne gang gik turen til Læsø. Fru Jacobsen og lærer Winther ledede arrangementet, som var både særpræget og interessant.
14. juni Eksamensafslutning med 51 elever. Et af de største hold i skolens historie. Ved festen talte skolens formand, læge Mogens Christiansen, skolekommissionsformand, møller Bent Møller, og en af forældrene, gdr. N. P. Hansen, Kappelgården, Flemløse. To af skolens elever bragte en tak. Det var H. C. Jensen, 2.a, og Niels Erik Lundbæk, 3.b. Der blev uddelt bogpræmier, som var givet af Foreningen Norden, Glamsbjerg boghandel, Glamsbjerg bank, Provinsbanken, Glamsbjerg, Elevforeningen og skolen.
22. juni Børneskolens afslutning før sommerferien blev en stor dag for eleverne. Mange forældre var mødt om formiddagen, hvor der blev afviklet forskellige konkurrencer og »fodboldkamp« mellem lærere og elever. Om aftenen var der stor tilslutning til 6. klasses opførelse af »Mesterdetektiven Blomquist« af Astrid Lindgreen, instrueret af fru Berg. Stykket gjorde så stor lykke, at der blev spillet med både på scenen og af det unge publikum. Det var meningen, at vi skulle have afsluttet med bål, men dårligt vejr greb noget forstyrrende ind deri.

Vi er nu langt henne i det næste skoleår, alle pladser på skolen er besat, og arbejde og fest veksler som sædvanligt. Som I vil se andetsteds i årsskriftet, har vi kun fulgt udviklingen på skolen indtil 1. oktober, da jeg overtog min nye stilling i undervisningsministeriet. På det tidspunkt, dette skrives, fungerer Berg som forstander, indtil den nye forstander bliver udpeget.

Vi sender alle nuværende og gamle elever de hjerteligste hilsener og håber, I af og til vil skrive til os.

C. og A. B.-J.

DAGBOG FOR TIDEN 15. AUGUST TIL 1. NOVEMBER 1968:

Som det er fremgået af bl. a. det foregående, er tiden fra sommerferien til nu en slags »interregnum«. For at undgå »huller« i dagbogen, er den her ført frem til omkring november; vi vil arbejde for, at I også i næste årsskrift gennem dagbogen kan følge livet på skolen

15. aug. Skolen begynder i dejligt sommervejr med åbningsmøde ved festlige borde i salen for kostelever og pårørende.

16. aug. Så er ferien også slut for alle andre elever på skolen. Der skrives skemaer, uddeles bøger, i børnehaveklassen informeres forældrene om dagens gang, og de små nye får is af Baunsbak.

Et nyt element i dagens forløb var Winthers og Kristiansens arbejde ved gennem samtaler at danne sig et overblik over prøveholdets sammensætning, elevernes ønsker og forudsætninger.

Om eftermiddagen gik Solvang med efterskoleeleverne til Hjemstavnsgården i Gummerup.

20. aug. Børneskolen på udflugt til Fyns Hoved med regntunge skyer på himlen. En lang, men vidunderligt afvekslende køretur til dette særprægede stykke natur. Terrænløbet var tilrettelagt så viseligt, at alle fik lejlighed til at se og opleve naturen.

21. aug. Onsdagsaften. Mortensen gav en redegørelse for begrebet onsdagsaften ved at fortælle om noget af det, der er foregået de tidligere år. Samtidig lagde han op til en ændring af tilrettelæggelsen, således at lærere og elever i fællesskab skulle finde ud af, hvad der skulle ske på disse aftener.
- Efterhånden som både tidligere og nye elever havde sundet sig lidt, kom der mange forslag både til en udformning af samarbejdet og aftenens indhold. Aftenen sluttede med et »spørgsmålstegn«, idet vi i den næste periode skulle undersøge og udforme mulighederne og senere tage stilling til dem.
27. aug. Baunsbak udnævnes til undervisningsdirektør. Efterskoleeleverne var på sight-seeing til Wedellsborg-Assens og omegn.
28. aug. Skolens generalforsamling. Baunsbak og Christiansen redegjorde for det arbejde, der i årets løb er sket på og med skolen. Christiansen gjorde rede for forhandling, planer og skitser til en udvidelse af skolen, men beretningerne konkluderede m. h. t. byggeriet som før. Bestræbelserne har været frugtesløse, skolen står med et behov for større og navnlig bedre bygninger til kosteleverne.
- Af skolemæssige ændringer kan nævnes, at man forventer, at 3-årig realskole forsvinder fra skolen (1. real 1968-69 har kun 14 elever) bl. a. som følge af planer om at oprette fælles 8., 9., 10. kl. for storkommunen. I efterskolen er der i år givet mulighed for at få prøveforberedende undervisning til først og fremmest T. I. el. henh. 9. kl.-10. kl. prøve.
- Christiansen trak sig tilbage fra bestyrelsen efter i 13 år at have fungeret som formand. Nyvalgt til bestyrelsen blev Helge Lerche, medens Else Skaaning og H. Hermansen genvalgtes. Skolens bestyrelse valgte samme aften Hermansen til formand.
- Kristensen fortæller efterskolen »historier« fra sin tid i U. S. A.

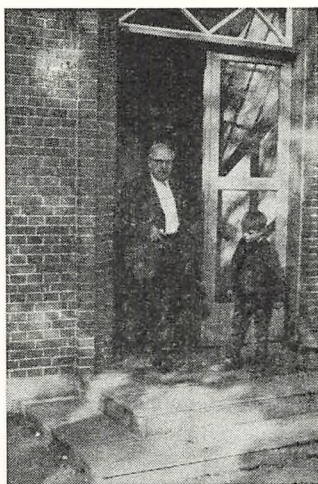


Gårdvagten m. m.

3. sept. Efterskolen på »terrænløb«, hvor de i det skønneste efterårsvejr samler tørrede frugter og planter til senere brug.
4. sept. Onsdagsaften. Ebbesen og Jensen underholdt med musik og arbejdede bravt for at lære os nye sange. Stemningen var meget høj. Samtidig blev valgt et udvalg af 4 elever og 2 lærere til at tilrettelægge onsdagsaftenerne.
10. sept. I halvanden time viste Svend Mose efterskoleeleverne rundt på gartneriet og vi fik et indblik i virksomhedens produktion. Han fortalte bl. a. om potteplanters pasning, hvorfor orkideerne enkelte steder havde sorte bladspidser, demonstrerede den automatiske skygge og gav en »kold douche«.
11. sept. Onsdagsudvalgets første aften: Quiz med teknik, styret af Winther fra opholdsstuen. En spændende dyst udkæmpedes, men selv om regnefejl hjalp vinderne til et ekstra point, var der ikke tvivl om afgørelsen.
17. sept. Mortensen røber sin interesse (lidenskab) for flyvning ved at arrangere tur for efterskoleeleverne til Bel-dringe.

18. sept. Gunnar 1. a viste lysbilleder fra Kypern. Af de meget fine billeder fik vi et levende indtryk af øens usædvanlige natur samt en FN-soldats forskellige aktiviteter. At Kongstad pludselig tonede frem på lærredet, gav anledning til megen latter.
25. sept. Forældredag på sædvanlig vis, men lidt færre deltagere end tidligere år. Til gengæld var fremmødet stort til aftenens arrangement, som der er fortalt udførligt om andet steds.
26. sept. Ved morgensang blev der sagt farvel til Baunsbak og frue med mange gode ønsker for deres fremtidige tilværelse.
28. sept. Skolefest for både tidligere og nuværende elever. Lokale kræfter var taget i anvendelse ved den indledende underholdning. Først læste Kongstad med de velkendte meget talende bevægelser Storm P. Derefter spillede Ebbesen og Jensen firhændigt på klaver. Aftenens morsomste indslag var unægtelig, da formanden for en husmoderforening (Mortensen med bl. a. stumpet frakke, damehat og sygekassebriller) modtog en stor litterat (Kongstad med rød paryk, madpakker i tasken, store gumlebevægelser). Litteraten gennemgik på ubeskrivelig morsom måde begyndelsen af Tinsoldaten. Alle var totalt sammenkrummede af latter. Dansen gik lystigt til kl. 12, og aftenen sluttede i højt humør.
7. okt. II b drager på lejrskole.
8. okt. Udstillingen »Deres hus 68« i Odense blev besøgt af efterskoleeleverne. Efter to timers traven rundt var alle mættede med indtryk, og sammen med en udførlig brochure har besøget givet arbejdsstof til nogle timers vurderende arbejde i klassen.

- 7., 8., 9. okt. Optagelsesprøve 1.a.
- 9., 10., 11.,
12. okt. Terminsprøve 2.b, 3.b og 2.a.
9. okt. Forældremøde i 1.b. Her nåede man i aftenens løb frem til at nedsætte et udvalg, der skal arbejde med at arrangere en sammenkomst for forældre, elever og lærere — et eksperiment!
- 14.—19. okt. Efterårsferie.
22. okt. Efterskolen travede til Mosegård, Gummerup, og jagtede fårene. På hjemvejen søgte mange forgæves efter Mortensen, der havde skjult sig i en plantage ved vejen.
23. okt. 7. kl. i Assens og så på gamle bygninger og besøgte Willemoesmuseet.
23. okt. »Børge«-aften.
Onsdagsudvalget havde rigtig lagt sig i selen for at aktivere alle deltagere. Bortset fra en primitiv scene med tæppe for var begyndelsen meget velkendt: Jørgen Erik ved klaveret, og vi stemte alle i, men 4 ord inde i sangen blev vi afbrudt af et fantastisk orkester, der larmede ved hjælp af en båndoptager; senere agerede en anden flok orkester, bl. a. til tonerne fra »Bamses fødselsdag«; alle lærerne skulle lege, de var på tur i en stopfyldt sporvogn.
Aftenens hovedperson var dog alle tiders hest, Lise (Kongstad og Egon indsyet i lagner) med et vidunderligt grinende hestehoved.
Hesten talte, spillede på mundharmonika, blev beruset og til sidst solgt til Kristiansen af min mand efter en »perfekt mønstring«. Kristiansen afprøvede også dens egenskaber som ridedyr. Der blev lukket op for alle fantasiens sluser, og vi morede os helt usandsynligt.



Kongstad senior og junior

26. okt. Bal i Unionen med »Cooe« fra Svendborg. Foreningens medlemmer sluttede godt op om arrangementet, og der blev danset energisk de 4 timer, musikken spillede.
30. okt. Unionen havde arrangeret et møde med Broby-Johansen, hvortil bl. a. forældre kredsen og elever fra andre skoler var indbudt. Desværre skulle man konkurrere med »Doors« i TV, så kun få af foreningens medlemmer overværede den meget inspirerende fremstilling af nogle problemer vedrørende vort forhold til kunst. Elever fra gymnasiet og medlemmer af kunstforeningen var dog med til at fylde i salen.

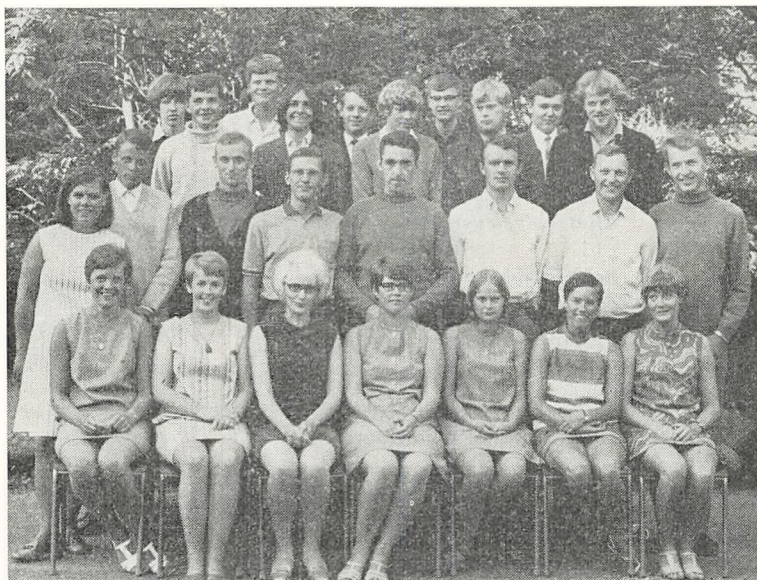
Med mange venlige hilsener og ønsket om glædelig jul.

Holger og Gunhild Berg Olsen.

Skolens afgangshold

Efterskoleelever 1967—68

Bente Andersen, Nr. Lyndelse.
Ulla Andersen, Odense.
Lillian Bonde, Lyrup, Ringe.
Palle Bonde, Odense.
Lone Gutsche Holm, Tessebølle, Herfølge.
Niels Hansen, Svinninge.
Yvonne Lilian Hansen, Odense.
Vagn Milland Hansen, Dyrehøje, Ørsted.
Ole Hempler, Hårby.
Johannes Hyldig, Vejen.
Martha B. Iversen, Lumby.
Bente Kjær Jensen, Mammen, Bjerringbro.
Erik Højmark Jensen, Turup.
Dagny Johansen, Andst.
Poul Juhl, Fruens Bøge.
Carl Danny J. Kikkenborg, Strib.
Karl Kristensen, Håstrup.
Tommy Brandt Larsen, Tommerup.
Anne-Lise Madsen, Harndrup.
Kurt Gert Lindholm Madsen, Århus.
Niels Evald Møllebæk, Gislev.
Hans Chr. Fruerlund Nielsen, Bøjden.
Lennart Erik Nielsen, Hjallese.
Marianne Gotlieb-Nielsen, Hillerød.
Steen Nielsen, Nyborg.
Åse Nielsen, Hesselager.
Alice Lykke Olsen, Jordløse.
Vagn Planck Olsen, København.
Kjeld H. Riis Petersen, Tarup.
Ejgil Chr. Rasmussen, Hårby.
Niels F. D. Rasmussen, Næsby.



2. a - 1968

Flemming Simonsen, Årup.
 Robert Søgård, Tarup
 Allan Corfixen Sørensen,
 Otto Lars Tingleff.
 Poul Thomsen, Lyngby.
 Niels Aagaard, Bækmarksbro.

2-årigt kursus 1968

Anders Peter Dalager Andersen, Nr. Broby
 Carsten Andersen, Odense.
 Martha Bynk Andersen, Melby.
 Troels Høgsbro Andersen, Ebberup.
 Frode Bjerg, Ebberup.
 Hanne Merete Bøgelund, Håstrup.
 Knud Erik Christophersen, Lemmerøje, Pejrup
 Jack Egemose Feltmann, Rudkøbing.
 Jørgen Aksel Hansen, Glamsbjerg.

Hans Appe Jensen, Tommerup.
Hans Chr. Jensen, Gl. Ebberup.
Merete Jensen, Vordingborg.
Erik Knudsen, Strynø.
Jens Groth Lauritsen, Sønderholm, Dunkær.
Kirsten Lavrsen, Roslev.
Else Birg. Langhoff Mikkelsen, Assens.
Søren Mose, Allerød.
Gudrun Møller, Bæk, St. Nustrup.
Arne Dunsrose Nielsen, Dunsrose, Gelsted.
Doris Margit Nielsen, Nyborg.
Lars Søndergård Poulsen, Galtrup, Erslev.
Ulla Sack, Svendborg.
Flemming Bent Sjøberg, Hårby.
Jan Erik Østberg, København.

3. real 1968

Lis Andersen, Verringe.
Niels Erik Balle, Trønninge, Regstrup.
Gunner Bjerrum, Lundsberg, Flemløse.
Margit Elise Dideriksen, Karlemose, Glamsbjerg
Margit Tolberg Erichsen, Koppenbjerg.
Karen Fog-Petersen, Gamtofte.
Palle Sund Frederiksen, Flemløse.
Bodil Nørlund Hansen, Dreslette pr. Flemløse.
Ulla Andrea Marg. Hansen, Voldtofte.
Kirsten Hooqe Holck, Glamsbjerg.
Karen Inger Bonde Ibsen, Bregnemose.
Lisbeth Jacobsen, Glamsbjerg.
Hans Laurits Toxværd Larsen, Brahesholm.
Svend Eg Larsen, Glamsbjerg.
Elsebeth Dons Laursen, Glamsbjerg.
John Lohmann, Verringe.
Rita Lund, Dærup, Glamsbjerg.
Poul Erik Lundbæk, Enemærket, Ebberup.
Kirsten Nielsen, Mullerød, Flemløse.
Lilian Nielsen, Dærup, Glamsbjerg.
Villy Nissen, Glamsbjerg.



3. b - 1968

Lene Møller Pedersen, Voldtofte.
 Anker Hauberg Schultz, Holte, Glamsbjerg.
 Birger Søndergaard, Trunderup.
 Leif Jørgen Thorslund, Vemming.
 Karin Løfgren Østergaard, Glamsbjerg.



Dorte Andersen Ellen Andersen Ellen Sande Ralle Sande Allan Gørghsen Margarete Grøtholm Niels Hansen Vagn Hansen Yvonne Hansen Ole Hempler Lone Holm Johannes Hvidt



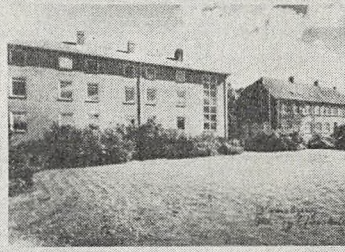
Martha Bræm Dorte Jensen Ole Jensen Egid Jacobsen Mary D. Jacobsen H. Steens, vsk. Jensen Martin Ingeborg Jakobsen og Steine Johan J. Rongstad Anneke Rongstad Kirsten Juul Bagny Johansen Paul Juul



Ole Bræm Sisse Bræm Ed Hauge Mortensen Anni Hauge Mortensen Henning Jensen



Anne Kristiansen Lis Kristiansen Du Sølvang Henny Sølvang



Glamsberg Fri- og Efter-skole 1967-68.



Erling Kristiansen Mette Kristiansen Holger Berg Olsen Gunhild Berg Olsen Vagge Wæhner



Inger Sølvang Annette Sølvang Janni Sølvang Nogens Clemmesen



Dagny Kierberg Karl Kristiansen Tommy Kristiansen Anne-Lise Rasmussen Gørthe Rasmussen Jørgen Rasmussen Eva Jørgensen Karin Skotte Rasmus Rasmussen Laila Rasmussen Mort Rasmussen Nils Holteboer Hans Rasmussen Lennart Rasmussen



Steen Nielsen Åse Nielsen Alice Olsen Vagn Olsen Kjeld Pedersen Egid Rasmussen Niels Rasmussen Flemming Simonsen Robert Søgaard Paul Thomsen Lars Jørgensen Ole Rasmussen

Marlene Tøft
 1967-68

Mindeord

Den 31. december 1967 døde Kjeld Pedersen, Højbjerggård. Kjeld Pedersen var en af skolens trofaste venner og gennem flere år medlem af dens bestyrelse. Han var et pligtopfyldende og varmhjertet menneske, der helt og fuldt gav sig selv i sit arbejde. Men kræfterne slog ikke til, den 31. december var den sidste rest brugt op.

Vi savner Kjeld Pedersen på skolen, men størst er savnet for hans kone og børn. Vi sender dem vore varmeste tanker.

Æret være Kjeld Pedersens minde.

Skolens bestyrelse

hr. Herman Hermansen (formand)

hr. Peder Flemløse (næstformand)

hr. Karl Henrik Larsen (sekretær)

hr. Ejner Rasmussen

hr. Helge Lerche Jørgensen

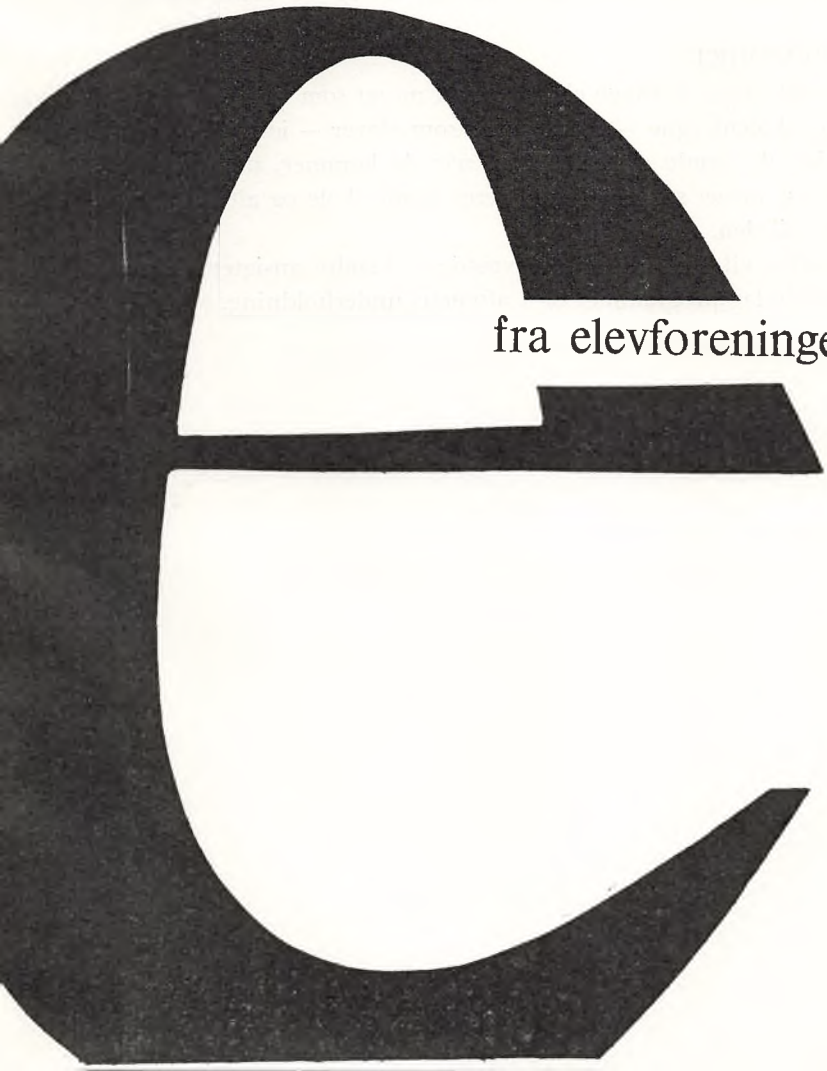
fru Else Topholm

fru Else Skåning

Vi på skolen sender alle, både nuværende og tidligere elever,
ønsket om en rigtig glædelig jul.

Marie Espensen. Marie Olsen. Anna Skriver.
Kirsten og Per Juul. Lis og Gunner Brandt.
Erna og N. J. Mortensen. Anneke og Johan Kongstad.
Mary og Evald Jacobsen. Meta og Erling Kristensen.
Inger Ballegaard. Gunhild og Holger Berg Olsen.
Annlise og Bent Bille.
Grethe Rasmussen. Julie og Rasmus Larsen.
Henning Mylius Jensen. Else Ebbesen. Jenny Bech.
Henny og Ib Solvang. Mogens Clemmensen.
Lis og Arne Kristiansen Viggo Winther Jensen.

meddelelser

A large, bold, black stylized letter 'E' that serves as a background for the text.

fra elevforeningen

I elevforeningens bestyrelse har vi i år især beskæftiget os med
ÅRSSKRIFTETS INDHOLD

— hvor vi har søgt at imødekomme kritikken fra sidste elevmøde og prøvet at lave et årsskrift, hvor alt stoffet har noget med skolen at gøre. Desuden er der nu en afdeling, der er elevforeningens, hvor vi prøver at få ting fra og om gamle elever.

ELEVMØDET

— vi vil prøve at bygge elevmødet så meget som muligt op omkring skolens egne — såvel lærere som elever — idet vi mener, at det, de gamle elever ønsker, når de kommer, netop er at gense så meget som muligt af deres gamle skole og alt det, som hørte til den.

Derfor vil I til det nye elevmøde se kendte ansigter både i eftermiddagsprogrammet og i aftenens underholdning.

Nyt fra gamle elever

Efterskoleholdet 1958-59 talte 60 elever, af disse har 18 givet os et rids over de forgangne 10 år.

Eksamensholdet 1959 var på 25, her har vi hørt fra 14.

Det har været dejligt at læse jeres breve, og vi lærere og lærerinder siger tak for mange venlige hilsener. Nu håber vi at se jer til elevmødet i fastelavnen. Mange har i brevene givet udtryk for at ville slutte op om den dag. — Gør nu alvor af at komme!

Desværre har jeg af pladshensyn måttet forkorte en del af brevene. Jeg håber at have det væsentlige med.

Venlig hilsen

Kirsten Juul.

Efterskolen 1958—59.

Edvin Andersen kom i tømrerlære hos Børge Rasmussen, Nr. Løndelse; udlært i 1963 og soldat samme år i Vordingborg. FN-soldat på første hold til Cypern maj-nov. 1964. I nov. 1964 fik han arbejde som svend i sin gamle læreplads, og der er han stadig. Edvin bor hos sine forældre og er ugift, men har købt byggegrund i Bellinge og bygger hus om et års tid.

Petrea Andersen (Jørgensen) var først et par år i huset, derefter et vinterophold på Viborg gymnastikhøjskole. Den følgende sommer passede hun børn på et hjem i Kolding. Rejste så til Struer i 8 mdr. på husholdningsskole, hvor hun tog forberedelseseksamen til husholdningsseminariet i Sorø. I mellemtiden blev Petrea forlovet med en gas- og vandmester, og da han tænkte på egen forretning, opgav hun sin uddannelse. De giftede sig i sommeren 1965 og købte forretning i Holse. Har ingen børn, men en dejlig hund. Alle Glamsbjerg kammerater er velkomne på Åbjergvej, Holse pr. Brenderup.

Ruth Andersen startede på en 3-årig uddannelse hos manufakturhandler Saro-Mogenssen, Glamsbjerg, og fortsatte derefter 2 år på kontor hos isenkræmmer Harreby-Hansen. Så gik turen til Odense på kontor hos Wittenborgs Automatfabrikker, men var så gået hen og blevet forlovet. Hendes tilkommende var medindehaver af Vestfyns Møbeltransport, Hårby, så de begyndte at se sig om efter en byggegrund i Hårby. Ruth arbejder nu hos autoforhandler A. Lehrmann. De blev gift i foråret og har et dejligt nyt hus i Hårby. Hilsen til lærere og skolekammerater fra efterskoleopholdet 1958-59.

Jens Groth-Christensen fortæller, at han efter efterskoleopholdet var hjemme i ca. 3 år på sin fars gård. Derefter på nabogården, indtil han skulle være soldat. Værnepligten blev aftjent på Kronborg kaserne i Helsingør. Et halvt år efter endt soldatertjeneste var han 6 mdr. på Dalum Landbrugsskole. Derefter dels hjemme på sin fars gård og dels på nogle fynske gårde indtil juli 1967, hvor han tog springet fra landbruget til kontorfaget og gik i kontorlære hos Fyens Andels-Foderstofforretning, hvor han befinder sig særdeles godt. Jens er ugift og har ingen børn — men er forlovet med en dejlig pige.

Arne Ellegård Hansen kom i lære som grovsmed hos sin far i 2 år, derefter de resterende 2 år af læretiden andetsteds. Meldte sig derefter ind på Odense Teknikum og begyndte i foråret 1964 på en ingeniøruddannelse. Studiet varede til efteråret 1967. Blev fritaget for militærtjeneste og kunne søge en stilling med det samme. Arne fik en ønskestilling i et konuslentfirma, hvor han er endnu og er meget tilfreds med. Han er ugift.

Henning Hedemann skriver: »Efter at have afsluttet skoleopholdet i Glamsbjerg var jeg hjemme på mine forældres gård, da det dengang var meningen, at jeg skulle være landmand. Der blev jeg et par år, men blev så træt af det. Jeg var så heldig at få en læreplads som maskinsnedker og fik mit svendebrev i dette fag i efteråret 1964. Det var bare, ligesom der manglede noget, så jeg fandt på, at jeg ville på Teknikum og begyndte i aspirantklassen i november 1964. Dimitteredes som bygningsingeniør fra Odense Teknikum i foråret 1968. Den 2. sept. i år slog frihedens time så for »Lille Henning«, idet jeg blev indkaldt til sjællandske ingeniørregiment på Farum kaserne for at aftjene min værnepligt. Her er jeg så nu og skal begynde på befal-

lingsmandsskolen her på kasernen om få måneder, og hvem ved så, hvad det kan ende med. Jeg har hidtil undgået at få anskaffet nogen småfolk, men er forlovet med en dejlig Evadatter (hun hedder Eva), og vi regner med at slå pjalterne sammen, så snart økonomien bedres, og så kan der jo ske så meget«.

Hans Henriksen fortsatte efter skoleopholdet med sin hovedinteresse landbruget afbrudt af militærtjeneste i 16 mdr. og et ophold på Dalum landbrugsskole vinteren 1964-65. Sommeren 1965 blev han gift og samme år overtog de Hans' fødegård. Desuden har de en gård i forpagtning og har lige købt mere jord. De har 2 piger, Lene på 3 år og Lis på 5 mdr. Hilsen til »gamle« kammerater og lærere.

Jytte Johansen (Rechnagel) var efter skoleopholdet 1½ år i huset. Kom derefter i lære i en manufakturforretning. Blev gift i 1966 og kom samtidig på kontor, hvor hun stadig er. Jytte fik et kæmpechok over brevet om, at hun var 10-års jubilær. Kan ikke forstå, at det er så længe siden, hun var på skole. Bor nu Vejlevej 75 (ingen børn), og sender en hilsen til alle gamle venner, der er velkomne til at kigge ind.

Benny Jørgensen (Jensen) var 3 år i huset på en gård, efter at hun forlod skolen. Derefter hos en slagter. Blev gift i 1964 med en tømrer, og har da også fået et dejligt hus, som de byggede i fritiden i 1965. Siden har hun været hjemmegående husmor og passer sønnen, som er to år. Benny har det så godt, som nogen kan ha' det.

Margit Lund skriver: »Efter nogle år i huset har jeg gået et år på Tietgenskolen og er nu ansat på et kontor i Odense. Jeg bor endnu på min gamle adr., hvis nogen har lyst til at kigge ind. Jeg håber, en masse møder op til elevmødet, da det kunne være sjovt at blive samlet igen«.

Ole Nilausen havde forskellige pladser ved landbruget, bl. a. som elev på en læregård ved Hillerød. Derfra kaldte Kronens Artilleriregiment i 1962 for 16 mdr. I 1964 kom han hjem igen for at drive landbrug. Tog på Antvorskov højskole i vinteren 1964-65. En oplevelse ligesom efterskoleopholdet, man aldrig glemmer. Var hjemme igen, indtil han tog på Tune Landboskole i 9 mdr. I sommer købte

han en ejendom på 20 tdr. land og blev samtidig gift med en nyuddannet børnehavelærerinde. De bor nu i Udstrup pr. St. Merløse på Midtsjælland. Hvis nogen kommer forbi, er de meget velkomne.

Hanne Olsen (Rasmussen). Efter at hun rejste fra Glamsbjerg, var hun et år i huset. Derefter 2 år på et sagførerkontor i Odense. Men det var knapt så spændende. I 1963 rejste hun til København for at begynde en uddannelse som sygemedhjælper på Bispebjerg hospital. En uddannelse, hun er meget glad for. I juni 1964 blev hun gift med en postassistent, og de har købt hus i Næsby ved Odense. De har en lille dreng på 3 år, og Hanne har ikke arbejdet ude de sidste 3 år; men er nu pr. 1. juni 1968 begyndt at arbejde på Odense Amts og Bys sygehus som aftenvagter hver anden uge fra kl. 15 til 22. Hanne er glad for sit arbejde, er rask og har det godt.

Tage Pedersen skriver: »Efter endt skole arbejdede jeg 1 år hjemme og derefter 2 år som karl på forskellige gårde. Da værnepligten var overstået, tog jeg ophold på Nordisk Landboskole (sprogkursus) i 6 mdr., og i forbindelse hermed arbejdede jeg den følgende sommer på gårde i henholdsvis Tyskland og England for at få lidt praktisk erfaring i sprog. Derefter tog jeg atter på landbrugsskole, denne gang 9 mdr. I 1966 blev jeg optaget på landbrugsstudiet ved Landbohøjskolen. Samtidig blev jeg gift. Vi har ingen børn. Vi bor Marstalgade 24, 5. th. 2100 Kbh. Ø, og skulle nogen af jer komme den vej engang, skal I være velkomne«.

Knud Pedersen arbejdede ved landbruget, indtil han i marts 1963 blev indkaldt til militæret. Værnepligten blev aftjent på Sjælsmarks Kaserne. Fra juli 1964 har han arbejdet på en maskinstation i Gelsted. Et arbejde, som han er godt tilfreds med.

Mona Rasmussen (Christiansen) har arbejdet på fabrik i Odense. Derfra på fabrik i Fredericia, indtil hun blev gift i november 1963. De blev viet i Asperup kirke. Hendes mand hedder Villy og er lastvognschauffør og kører for det meste langture, så Mona er ofte alene, men de har to dejlige unger, en pige på 4½ år og en dreng på 2 år, så tiden bliver aldrig lang. Hilsen til lærere og »gamle« skolekammerater.

Jytte Sørensen (Henriksen) var i lære på en telefoncentral $\frac{1}{2}$ år, derefter i huset indtil 1964, hvor hun blev gift. De bor i Assens, hvor hendes mand er kommis i brugsforeningen. Efter at Jytte er blevet gift, har hun taget et kursus som sygemedhjælper, men arbejder dog ikke nu, da de har en lille pige på 2 år.

Lilly Jørgensen (Sørensen) kom i huset hos en lærerinde med to dejlige unger, som hun blev meget glad for. Så plads på er friskole i $\frac{1}{2}$ år hos en udearbejdene husholdningslærerinde. Der var tre små børn. Derefter hos en anden husholdningslærerinde på en stor gård, der lærte hun en masse gode ting. Her var tre næsten voksne børn og folkehøjskole. Lillys hovedhobby har altid været gymnastik og er det stadig, så hun har ledet unge piger i to vintre. I november 1961 blev Lilly gift med en landmand, og har derefter kun gået på lidt løst arbejde. De har en dreng på 5 år og en pige på 3 år, som begge er sunde og friske, så efter omstændighederne inden for landbruget har de det godt.

Jørgen Wattson startede som elev i sin fars gartneri. Efter endt uddannelse som gartner blev han indkaldt til militærtjeneste i Fredericia maj 1963. Efter 4 mdr. i Fredericia kom han 6 mdr. på sergentskole i Sønderborg, derefter tilbage til Fredericia og tilsidst Odense, hvorfra han blev hjemsendt i maj 65. I den mellemliggende tid var han blevet gift samt havde bygget hus på en grund ved faderens gartneri, og der bor de sammen med to dejlige drenge.

Preben Ellekær Knudsen fortsatte på præliminærkursus. 1. januar 1962 kom han i lære som automekaniker i Assens efter en kort tid ved landbruget. Maj 1966 indkaldt til flyvevåbnet, hvor han i øjeblikket er sergent. — Kære venner, mød nu op til elevmødet fra morgenstunden, så vi får en time med »gamle« Berg. Adr.: Fld 502, 4773 Stensved, Sjll.

Eksamensholdet 1959.

Annette Agergård (Seedorf) fortæller, at hun tog handelseksamen i Odense året efter, at hun forlod Glamsbjerg friskole. Derefter blev hun ansat på Odense Toldkammer, hvor hun stadig er ansat og er vældig glad for at være der. Annette er gift med en anden gammel friskoleelev Ib Agergård, og de har en lille pige, Charlotte på $2\frac{1}{2}$ år. Ib driver en maskinsatsfabrik sammen med sin far.

Poul Erik Kristiansen startede som elev på kontoret hos O. Kavli, Glamsbjerg. Blev indkaldt til militærtjeneste i 1962, hvor han tilbragte 16 behagelige måneder hos Flyvevåbenets brand- og redningstjeneste. Herefter tilbage til Kavli, indtil han i 1965 påbegyndte den 2-årige uddannelse til Højere Handelseksamen på Tietgenskolen i Odense. Efter denne eksamen fik han stilling hos Otto Mønsted A/S, Kbh. Poul Erik er forlovet med Jytte fra Odense, som han mødte på Tietgenskolen, og som er ansat hos SAS. Poul Erik bor Vesterbrogade 28, 3., Kbh. V.

Anne Lise Christens (Hansen). Efter endt eksamen var Anne Lise 8 måneder i huset. Kom derefter i manufaktur lære hos G. Branth, Glamsbjerg. Blev gift i 1963 med en styrmand og bor nu i Slagelse. Hun er hjemmegående husmor med 2 børn, en pige på 5 år og en dreng på 2 år. Hilsen til alle gamle elever.

Henny Frickmann skriver: Efter sommerferien i 1959 begyndte jeg på 2-årigt studenterkursus på Vestfyns Gymnasium. I 1961 tog jeg ud på Krengerup, hvor jeg var i 4 mdr. og herfra til Den danske Ambassade i Bruxelles. Nov. 62 begyndte jeg på Køng Højskole og sommeren 63 til optagelsesprøve på Skive Seminarium. Jeg bestod prøven, men kunne ikke komme ind det år. 1. juli begyndte jeg som svømmelærerinde i friluftsbadet og vendte tilbage de næste 3 somre. Har været vikar på forskellige skoler, indtil jeg i 1965 begyndte at læse på Den frie lærerskole i Ollerup. For øjeblikket er jeg på »græs« på Odense Friskole, hvor jeg skal være i et år, og herefter skal jeg tilbage til Ollerup og have det sidste år. Adr.: Godthåbsgade 40, 4., 5000 Odense. Håber, vi mødes rigtig mange til elevfesten.

Benny Geisler (Eskebjerg) var 5 mdr. på Skårup husholdningsskole efter realeksamen. 1. januar 1960 fik hun en læreplads på Teknisk Skoles kontor i Odense og blev udlært april 1963. Fra 1. december 1963 ansat ved Odense Skattevæsen og er stadig der. Benny blev gift i vinteren 1967, og manden er netop i disse dage færdig med studiet til ingeniør. Adr.: Dr. Olgas Vej 12, 1., Odense.

Tove Hannibal (Nielsen) fortæller, at hun efter realeksamen tog nysproglig studentereksamen fra Vestfyns Gymnasium og blev 2 år senere 3-sproglig korrespondent fra Tietgenskolen i Odense. Derefter blev hun ansat som korrespondent hos Vilh. Pedersens Maskinfabrik,

Høng, hvor hun var i 4 år. I mellemtiden var Tove blevet gift med en Høng-boer, og da hendes mand ville læse på Teknikum, rejste de til Ålborg, hvor Tove arbejder som sekretær hos firmaet Erik Emborg, Ålborg. De bor i Nørresundby og har endnu ingen børn.

Frida Hansen tog matematisk studentereksamen fra Vestfyns Gymnasium i 1961, og samme år begyndte hun at læse til cand. pharm. I 1966 bestod hun kandidateksamen, og siden da har hun bl. a. været 6 mdr. i London hos medicinalfirmaet May & Baker. Er nu leder af analyselaboratoriet hos Pharma Rhodia i Birkerød. Frida er ugift.

Arne Vagn Jacobsen er blevet uddannet som gartner. 3½ år i Holmstrup, 5 mdr. i Hørsholm, 5 mdr. i Kolding. Tog derefter et års tid til England 1963-64. Arbejdede derefter et år hos sin far. Militærtjenesten på 14 mdr. blev aftjent i Odense. Arne er ugift og har siden september sidste år arbejdet for sig selv med at lave en planteskole her i Glamsdalen.

Ole H. Jochumsen skriver: »På dette tidspunkt, hvor jeg modtager brev fra elevforeningen, aftjener jeg min værnepligt ved Fynske CF-sektion på Sandholt slot. Som civil er jeg bosat i Fåborg, hvor jeg åbnede kiropraktisk klinik i april 1968. Tiden fra 1958 til 1968 er forløbet på følgende vis: Efteråret 1958 fandt mig ved den jyske vestkyst, hvor jeg som kostskoleelev på Tarm Statsgymnasium begyndte at læse til student. Grundet på udlængsel og rejselyst søgte jeg året efter et 1 års ophold i U. S. A. gennem American Field Service udvekslingsprogrammet, og tilbragte det følgende år på en farm i Pennsylvanien. Efter hjemkomsten indrulleredes jeg på Fyns Studenterkursus i Odense og tog nysproglig studentereksamen i 1963. Derefter rejste jeg igen over »dammen« til Toronto, Canada, påbegyndte der det kiropraktiske studium og dimitteredes som kiropaktor i 1967. Under opholdet i Canada blev jeg gift med en pige fra Skotland, og da jeg i sommer blev indkaldt til civilforsvaret, fik vi en lille søn, så familien stadigvæk har to hjemmenværende medlemmer«.

Poul Erik Jørgensen begyndte dagen efter eksamensafslutningen i lære hos Hans Lausen A/S, Assens. Fra 1962-64 soldat i Varde-Ringsted-Vandel. I 1964 startede han som repræsentant i A/S Ringe Købmandsgård, hvor han er endnu. Fra 1964 til dato er der dog sket et

par væsentlige ændringer i tilværelsen, da han i febr. 1965 blev gift med Kirsten Lise Jørgensen, Kirkebjerg, og de har nu en søn på 3 år og en arving i vente. De har købt hus Brinken 13, Ryslinge, hvor »gamle« elever er velkomne.

Hans Rud Bjerregård Jørgensen skriver: »Efter præliminæreksamen, der først sluttede i september på grund af sygeeksamen, kom jeg på Odense Katedralskole, hvorfra jeg tog nysproglig studentereksamen i 1962. Derfra til Odense Seminarium med lærereksamen til følge i 1965. Efter knapt et års vikartid måtte jeg tjene konge og fædreland ved civilforsvaret og blev endelig i sommeren 1967 ansat ved en helt ny skole i Ringe — Tingagerskolen. Her har jeg en rigtig ønskestilling og bor (alene) i et lille hus ved skolen, Kløvervej 54, Ringe.

Ib Madsen. Efter eksamen på friskolen fortsatte Ib på Vestfyns Gymnasium, Glamsbjerg, og bestod matematisk studentereksamen i 1961. De næste år gik med studier i København. Først 1 år på Danmarks Teknisk Højskole, dernæst to år ved Universitetet (musik). Imidlertid fandt Ib undervejs ud af, at det var bibliotekar, han ville være, og i år (1968) bestod han eksamen på Danmarks Biblioteksskole. Nu er han ansat ved Thisted Centralbibliotek, hvor han arbejder med deltidsbibliotekerne (sognebiblioteker), står for centralbibliotekets musikafdeling, passer biblioteket ved Nordjyske CF-kolonne + en masse andet. Ib er gift med en tidligere friskoleelev Hanne Haugård; ingen børn.

Hanne Rasmussen (Christensen) kom til A/S Assens Elektricitetsværk som kontorelev og blev der i 3½ år, derefter til A/S E. Rasmussen, Fredericia, hvor hun var ca. 2 år. Hanne er nu hjemmearbejdende *Grete Møller Pedersen (Madsen)* begyndte som laborantelev på O. Kavli A/S. Uddannelsen var god og arbejdet meget interessant og afvekslende (både kemi og bakteriologi). Der afsluttedes med ½ års ophold på Jysk Teknologisk Institut i Århus. Begyndte derefter som elev i Blodbanken i Odense med henblik på senere at opnå »titel« af hospitalslaborant. Det varede yderligere 3 år, men efter 2 år der, husmoder. Hendes mand er bogholder på tilsynskontoret ved den ny Lillebæltsbro. De har eget hus i Fredericia og 3 døtre, Vibeke 4 år, Susan 3 år og Trine 1½ år.

hvor hun i mellemtiden nåede at blive gift med »Jordens bedste og sødeste mand«, blev han af civilforsvaret flyttet til København. De vidste, at han senere skulle læse herinde, så Grete fik tilladelse til at afslutte uddannelsen på Bispebjerg Hospital. Efter et halvt års forløb fandt de en lejlighed. For 2½ år siden fik Grete en dejlig stilling på Landbohøjskolen. Arbejdet er meget interessant, forsøgsarbejde (også almindelige »sager«), og en enkelt gang et projekt for en amerikansk professor, der var her nogle måneder. Hun agter at blive der, indtil Vagn (hendes mand) i 1970 afslutter sin uddannelse. De har begge to kraftig udlængsel og drømmer derfor om en stilling, der giver 2 års ophold i udlandet, og da der er rift om nyudklækkede mejeriingeniører, skal det nok gå. De fejrer 5 års bryllupsdag til jul. Ingen børn.

Mogens Holze Jørgensen: Vi ved, du bor her i nærheden, men ikke hvor, og vil bare sige: tag din familie med og kig her op. Dersom andre »gamle kendinge« har lyst, er I også velkomne. Håber at kunne være med som 10 års jubilar i fastelavn. Adr.: Jagtvej 107, 2. th., 2200 Kbh. N.

Birgitte Wilhelmsen (Kristensen), årg. 58, skriver: »Efter at have forladt friskolen tog jeg tre år senere studentereksamen fra Vestfyns Gymnasium. Efter dette lange ophold i Glamsbjerg forlagde jeg for et halvt års tid residensen til Sverige, hvor jeg gik på Nordiska Folkhögskolan i Kungälv ved Gøteborg — bl. a. for at følge et derværende journalistkursus. Herefter tog jeg til Århus, hvor Århus Amtstidende (der nu er død) blev mit første lærested i journalistik. Jeg er nu på Demokraten i Århus som journalist. Mere private forhold: gift med journalist ved Jyllands-Posten Knud Wilhelmsen og har en søn på 2 år, Jacob. Bor i en landsby 13 km uden for Århus, Mårslet, hvorfra jeg daglig ager til staden«.

Kontakt med gamle elever

— i år er det lykkedes os at få nogle hilsener med fra gamle elever, som fortæller lidt om sig selv og om andre fra samme klasse, som de stadig har kontakt med. Vi håber, at det fra denne spæde begyndelse vil vokse til en masse hilsener allerede i næste årsskrift, så send også din hilsen.

Og husk så, at elevmødet den 16. februar først bliver rigtig vellykket, hvis *du* også kommer.

Venlig hilsen

Elevforeningen.

Hanne Damgård og Jens Erik Jørgensen sender en hilsen fra Åbyhøj, hvor de nu har boet i 3 år. De har lige fået en lille datter — alle tiders — og inviterer alle til at komme at besøge sig. De ser Poul Jørgensen daglig, da han bor til leje hos dem. Kristian Rask kikker også ind af og til. Han har taget sin embedseksamen og er nu advokatfuldmægtig i Sønderborg.

Kære gamle klassekammerater og andre venner!

Hermed en lille hilsen for at fortælle, at alt er vel hos os. Vi er siden 10-års jubilæet flyttet til Gummerup på en gård. Selv om jeg bor på egnen, kan jeg kun fortælle lidt. Niels Christiansen er lige flyttet til Holstebro (kasernen) med kone og barn efter ca. 1 års studieophold i U. S. A. Else Christiansen, gift Fløe Henriksen, er igen i Næstved. Solveig Jørgensen, gift Kaae, er bosat i Glyngøre. Forhåbentlig følger I opfordringen til at sende en hilsen til elvskriftet; i øvrigt er I altid velkomne hos os.

Mange hilsener Gunhild V. Jacobsen, gift Berg, eks. 55.

Lone Damgård: »Jeg vil gerne sende en hilsen til gamle kammerater, lærere og den nu tidligere forstander på Glamsbjerg friskole.

I sommer blev jeg forlovet, og jeg bor nu i Århus, hvor jeg går på studenterkursus på Århus Akademi. Inden længe, og sikkert før bre-

vet kommer i trykken, får jeg en lejlighed, så min dreng, Jesper, kan bo hos mig. Han er nu 17 mdr. og selvfølgelig verdens sødeste dreng. Jeg håber, der kommer rigtig mange til elevmødet i februar, og glæder mig til at se jer«.

Ole Hansen, 3. b 1965: »Hermed en hilsen til alle gamle klassekammerater. Jeg er i øjeblikket i lære som tømrer. 1. januar skal jeg i gang med at læse til konstruktør i Odense. Jeg har ikke kontakt med alle, men kan dog nævne, hvad en del af de gamle gutter laver. Henning »barber« er udlært isenkræmmer og er i øjeblikket i Tyskland. Mogens læser på Odense Seminarium. Birthe læser også i Odense, men på børnehaveseminarium. Åse og Stig er ved at tage studentereksamen på Vestfyns Gymnasium. Dorte er færdiguddannet dekoratør, men er begyndt som elev i en børnehave for adfærdshæmmede børn i Jylland. Klaus er ved at tage studentereksamen på kursus i Odense. Philip er soldat i Odense og læser om aftenen HD«.

Disa, 2. a, 67: »Hermed en hilsen til mine gamle Glamsbjergkammerater! Da der i år ikke er kommet andre hilsener fra klassen, vil jeg lige fortælle, hvad en del af os nu beskæftiger os med. Birte er i huset hos forfatteren Ole Juul, Dagny, Anders, Mads og Lone går på studenterkursus, Hanne er sygeplejeelev, Bjarne går på teknikum, og jeg selv går på seminarium«.

Kære gamle elever

Fra skolen i Glamsbjerg er jeg blevet anmodet om at skrive en hilsen til jer gennem årsskriftet. Og det vil jeg selvfølgelig gerne — men bare sådan en hilsen! Det bliver vist lidt for bart. Så tror jeg, jeg vil snakke lidt med jer om episoder og tildragelser, vi har været fælles om.

I dag er det d. 3. november. Nogle af jer husker sikkert, hvor begivenhedsrig og festlig denne dag kunne være. Som regel holdt de frie skoler deres åbningsmøde d. 3. november. Sådan også i Glamsbjerg.

— Travlheden har været stor op mod denne dag. Rundt om i landet går der unge piger og drenge, som skal på efterskole, nogle af dem til Glamsbjerg efterskole. Det er derfor, vi har haft så travlt med at forberede deres ankomst. — Egentlig er der ikke særlig god plads til dem. Realeleverne har siden eksamen i juni bredt sig på de ledige værelser — og jeg må bruge megen tid og opfindsomhed for at overtale dem til at flytte sammen, så der dog kan blive plads til de nye.

Og nu er det d. 3. november. Bilerne med forældre og elever er ved at komme. Fra Helnæs kommer en hel bus fyldt med mennesker — og med deres lærer i spidsen. Berg Olsen har med kridt tegnet store pile på gaden uden for skolen — de viser vej til skolegårdens parkeringsplads. Lærer Worm har den sidste måned instrueret de elever, som allerede bor på skolen, om, hvordan man tager mod nye kammerater. I køkkenet koger kaffevandet i de store gryder — frk. Espensen og fru Juul har hjulpet mig med at pynte borde i salen.

Oppe på kontoret sidder min mand — også han er parat med velkomsttale, timeplan og meget andet.

Ud på aftenen mødes vi så med de nye kostelever og lærerne i vore stuer. Vi må se lidt nærmere på hinanden. Min mand

nævner navne, præsenterer medarbejdere, snakker hyggeligt, med muntre og vittige indfald. Det liver svært op. Men der skal ligesom lidt »litterært« til at afrunde dagen, og min mand finder Skjoldborg frem og læser kapitlet »Novemberdag« af »Sara« — om den store børneflokk, der ad veje og stier hver 1. november finder hjem til barndomshjemmet i Pilehuset. Og jeg sidder og synes, at enhver ung pige og mand dog må forelske sig i den yndige Sara, der novemberdag kommer til sine forældre og søskende, endnu med sin rigdom og lykke i behold.

Men nu er klokken 22, nu går det ikke længere — trætheden er for stor! — især for drengene; det hænder, at hovedet falder ned på skulderen, og at øjnene lukker sig ubønhørligt. Det har været en lang dag og alting er så nyt. Men der er stadig vågne pigeøjne, som ikke viger fra oplæserens ansigt.

Det bliver sent, inden huset falder til ro, men omsider er alle lys slukkede — og så ligger man da der i sin seng og ligesom hører den gamle skoles åndedrag.

Jeg ved ikke, hvordan et åbningsmøde former sig i dag på en efterskole? Men jeg vil håbe og ønske, at dens elever bliver mødt med samme kærlighed og interesse, som jeg synes, vi og vore medarbejdere mødte dem med, og som denne skoleform i sin helhed fortjener.

Og så, kære gamle elever! Så er denne novemberdag til ende. For de fleste af os former den sig anderledes end dengang, men for mig vil den altid være en smuk erindring. I vil altid være velkomne til at besøge mig, og en hilsen er jeg meget glad for.

Den 3. november 1968.

Jeres Marie Olsen,
Lindenvænget 10, Fruens Bøge.

Der er en duft

Fra »Glamhullet« 1967-68 har vi »lånt« følgende:

Vel ankommet til jernbaneholdpunktet Glamsbjerg med D.S.B. (Danish Shaking Buses) stiger en intetanende turist ud og lader sin fod betræde denne i køreplanen så varmt omtalte by. Denne handling fuldbyrdes i en af de hundeeskrementale pølse-dekorationer, der har gjort Glamsbjerg så kendt vidt omkring.

Idet han fjerner denne bløde og aromatiske turistattraktion fra sin ny »Tit«ulerede sko, føler han en indre trang til afløb for de under den lange bustur ophobede væsker og stoffer af ufordøjelig karakter. Med beslutsomme skridt styrer han mod en formodet toiletbygning, og han ser allerede på afstand den befriende franske glose »Pissoir« stråle sig i møde, men da han lykkelig vil indtage bygningen, opdager han endnu et par gloser, hvis afstamning er mere i det uvisse »Adgang Forbudt«. Katastrofens omfang går hurtigt op for vor ven, der stadig føler, at problemerne trænger sig på.

Han gå ud på gaden, idet han forsøger at lade som ingenting, hvad dog ikke lykkes med hans egentlige lade-trang, og han spørger høfligt en indfødt, om der ikke findes et offentligt to.... Hvis det er noget med det offentlige, så spørg på rådhuset, får han til svar, endnu før han får fuldendt sit spørgsmål, for man er nemlig meget behjælpelige i Glamsbjerg.

Fuld af tillid vandrer han mod den angivne adresse i håb om der at få anvist et opholdssted for værdigt trængende.

På sin vej gennem byen lader han sig mætte af det storslåede indtryk fra denne. Hans blik glider beundrende hen over den stilfulde biblioteksbygning. Glamsbjerg er nemlig en meget kulturel by, og derfor har man ladet et sådant arkitektonisk mesterværk opføre, med dejlige gardiner og smukke møbler og med en vidunderlig udsigt over vandet, der dødsigt skulper i

friluftsbadet. Desuden har man to bibliotekarer, der sørger for at låne de bøger hjem fra centralbiblioteket, som kunderne vil låne.

Overalt i byen støder vor trængende ven på skoler, og han ved endda ikke, at man slet ikke er tilfreds med det, man har, men man vil have en meget større skole i Glamsbjergs midte. Man vil nemlig sikre alle børnene en god og kommunal uddannelse, men man vil selvfølgelig ikke gøre det for at kvæle de andre skoler, det er simpelthen situationen, der kræver, at der gøres noget.

Længselsfuldt spejdende efter den kommunale højborg falder hans øje på overhøringscentralen for vordende studenter, egnens stolthed, hvor århundredgamle gymnasietraditioner holdes i hævd på smukkeste måde.

Endelig toner omridset af det forjættede rådhus frem i skygen af den skulpturelle flodhestemoder. Med forventningens glæde jublende i sin strube træder han ind i byens administrative center.

Opgaverne, der samles og skal løses i denne bygning, har en sådan karakter, at man har set sig nødsaget til at benævne den Rådhuset, selv om man er opmærksom på, at det af udenforstående kan opfattes for en lettere grad af snobberi.

En dame spørger venligt, hvad der er til tjeneste. Vor helt fremfører sit afførende problem, som han ønsker løst på kommunalt plan.

Da damen forstår, at en hurtig løsning er tiltrængt, beslutter hun at behandle sagen som hastesag. Hun overrækker et ansøgningsskema, der i udfyldt stand og i to eksemplarer skal afleveres hos kærneren; det vil så komme for på næste kommunalbestyrelsesmøde, og et svar vil foreligge så hurtigt som muligt.

Hvid som et wc sank den uforløste turist sammen og drømte i et efterfølgende mareridt, at han var hund i Glamsbjerg uden sanitære problemer og uden behov for et offentligt toilet.

Sig nærmer tiden

Så går endnu et skoleår på hæld, i hvert fald for afgangsklasserne. Snart vil vi atter nyde samværet i salen under vore sidste og forhåbentlig ikke forgæves anstrengelser for at forlade denne Baunsbakske højborg med ære. Vore nerver vil sitre til lyden af kuverterne, der med virtuose bevægelser vil blive åbnet af vor sjællandskfødte forstander, men de Branthske strikkespinde vil klinge beroligende i baggrunden, alt imens de sørger for den nødvendige energiomsætning. Mortensen vil følge Martha på Das, og Jensen vil danse Svanesøen solo mellem bordene. Winther vil gøre et sidste flammende forsøg på at finde en, der vil låne ham en tændstik, og Jacobsen vil ensom stå ved gavlen uden at kunne skue en eneste ulovligt placeret ryger, en sidste hurtig vits fra Christiansen, mens han seriøst giver nogle praktiske oplysninger, og Berg, manden i det liberale centrum, vil henfalde i betragtninger om prioriteter og roefrø. Jo, det er med vemod, vi ser frem til den kommende tid. Men Glamhullet vil ønske alle, der forlader stedet held og lykke, og de, der fortsætter, fortsat god fornøjelse!!

Elevforeningens regnskab

14. december 1966 — 5. december 1967

| | | |
|---|----------|----------|
| Overført | 344 26 | |
| 3 årsskrifter à 7,50 kr. | 22 50 | |
| Løssalg af 12 årsskrifter à 6 kr. | 72 00 | |
| Elevmødet | 1 563 37 | 1 308 34 |
| Elevmødet | 1 563 37 | 1 308 34 |
| Giro renter — gebyr | 5 17 | 4 08 |
| Salg af 100 årsskrifter til friskolen | 500 00 | |
| Indkommet på giro (463 årsskrifter) | 3 472 00 | |
| 28 nye medlemmer à 10 kr. | 280 00 | |
| Porto ved udsendelse af årsskriftet | | 280 00 |
| Papir | | 5 25 |
| Tryksager (kuverter) | | 108 25 |
| Tilbagebetaling for 1 årsskrift | | 7 50 |
| Konvolutter | | 126 50 |
| Andelsbogtrykkeriet | | 4 570 72 |
| Boggave ved eksamen | | 53 75 |
| | 6 259 30 | 6 464 39 |
| Lånt af friskolen | 400 00 | |
| Girobeholdning | | 138 97 |
| Bankbeholdning | | 20 14 |
| Kassebeholdning | | 35 80 |
| | 6 659 30 | 6 659 30 |

Ovenstående regnskab gennemset og fundet i overensstemmelse med bilag. Kassebeholdning fundet til stede.

E. Jacobsen.

M. Christensen.

Elevmødet vil blive afholdt
søndag den 16. februar (fastelavnssøndag) 1968.
Endeligt program kan endnu ikke anføres.

Elevforeningens bestyrelse:

Stud. oecon. Jens Erik Jørgensen, Frejasvej 9, Åbyhøj (formand)
Lærerinde fru Gunhild Berg Olsen, Mosegård, Gummerup,
Glamsbjerg

Foreningens kasserer er fru Kirsten Juul, Glamsbjerg Friskole
Seminariestuderende Mogens Christiansen, 4. Maj-Kollegiet,
Odense

Disa Kold, 4. Maj-Kollegiet, Odense

Ole Hansen, Skydebjerg

Fra redaktionsudvalget

Årsskriftet er i år opdelt i to afsnit således, at stof og artikler, der har særlig tilknytning til skolen, står for sig, mens stof fra elevforeningen har sin egen afdeling.

Ideen til den nye form har vi fået af de mange små, venlige notitser bag på giroblanketterne, hvor I efterlyser nyt om gamle kammerater, hverdagene på skolen etc.

Tak for råd og dåd — ris og ros — bliv ved med det. Kun aktivitet gør vor forening levedygtig.

På bestyrelsens vegne

Gunhild Berg Olsen

Kirsten Juul

Indholdsfortegnelse

| | |
|--|----|
| Ove Abildgård: Ordet | 3 |
| Asger Baunsbak-Jensen: Undervejs | 4 |
| Mogens Christiansen: Postscriptum | 7 |
| Herman Hermansen: Skråpkultur | 11 |
| J. Th. Arnfreds foredrag: Om love for kundskabs- tilegnelse, ved Henning Jensen | 16 |
| Bemærkninger til en gudstjeneste af Karl Erik An- dersen og Erik Jensen Møll | 25 |
| Helge Nielsen: Der er en duft — et svar | 27 |
| Henning Jensen: En stor onsdagsaften | 28 |
| Niels Jørgen H. Mortensen: Dagligt liv på skolen... | 30 |
| Hanne B. Jensen: II b på lejrskolen »Vester Anflod« | 33 |
| Ulla og Dieter: Læsø | 36 |
| Gunhild Berg Olsen: Hobbydagen | 37 |
| Dagbogen | 42 |
| Skolens afgangshold | 55 |
| Mindeord | 60 |
| Skolens bestyrelse | 60 |
| Meddelelser fra elevforeningen | 63 |
| Om elevforeningens arbejde | 64 |
| Nyt fra 10 års jubilarer | 65 |
| Kontakt med gamle elever | 74 |
| Marie Olsen: Til gamle elever | 76 |
| Fra »Glamhullet« 1967-68 | 78 |
| Elevforeningens regnskab | 81 |
| Elevforeningens bestyrelse | 82 |
| Fra redaktionsudvalget | 83 |

Tegninger: J. T. Kongstad.

Redaktionsudvalg: Kirsten Juul og Gunhild Berg Olsen.